

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Dolleris, Andreas.; af Andreas Dolleris.

Den lyse Dag : en ny Samling Digte

Kjøbenhavn : Gyldendal, 1894

152 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

53-232

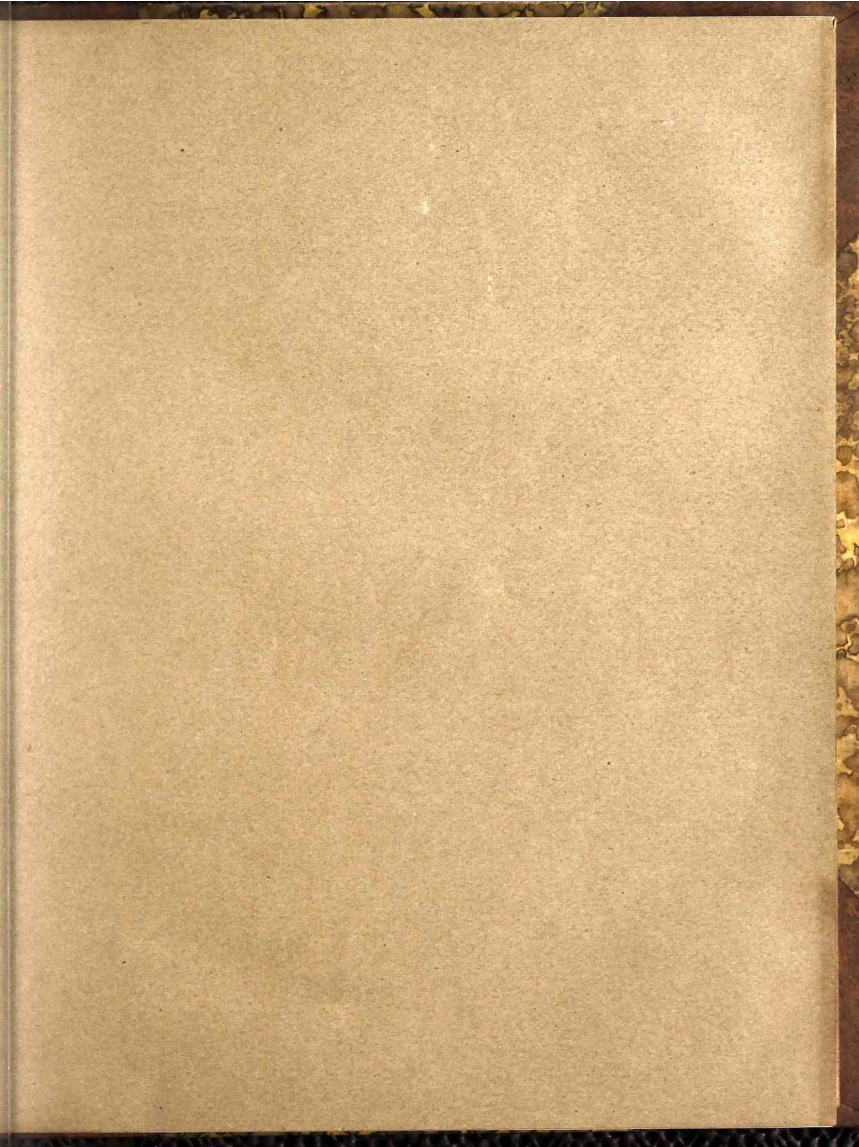
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

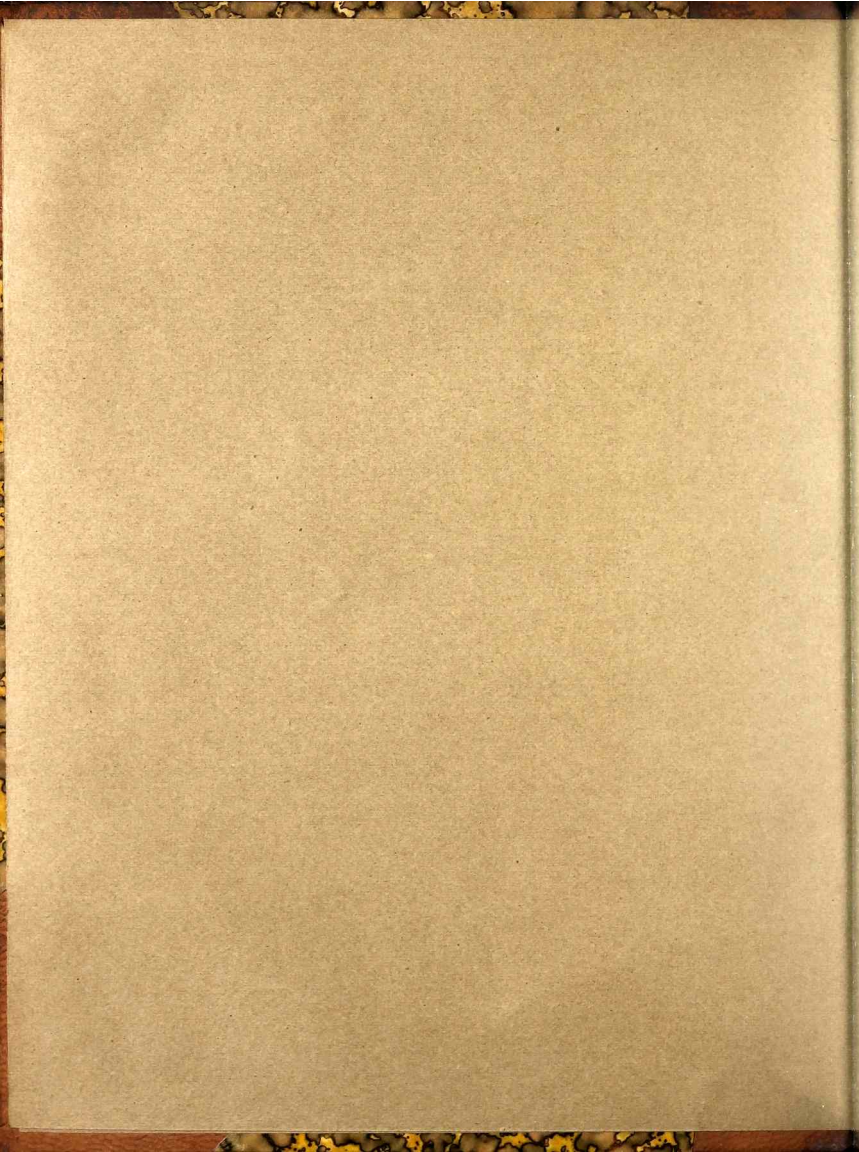

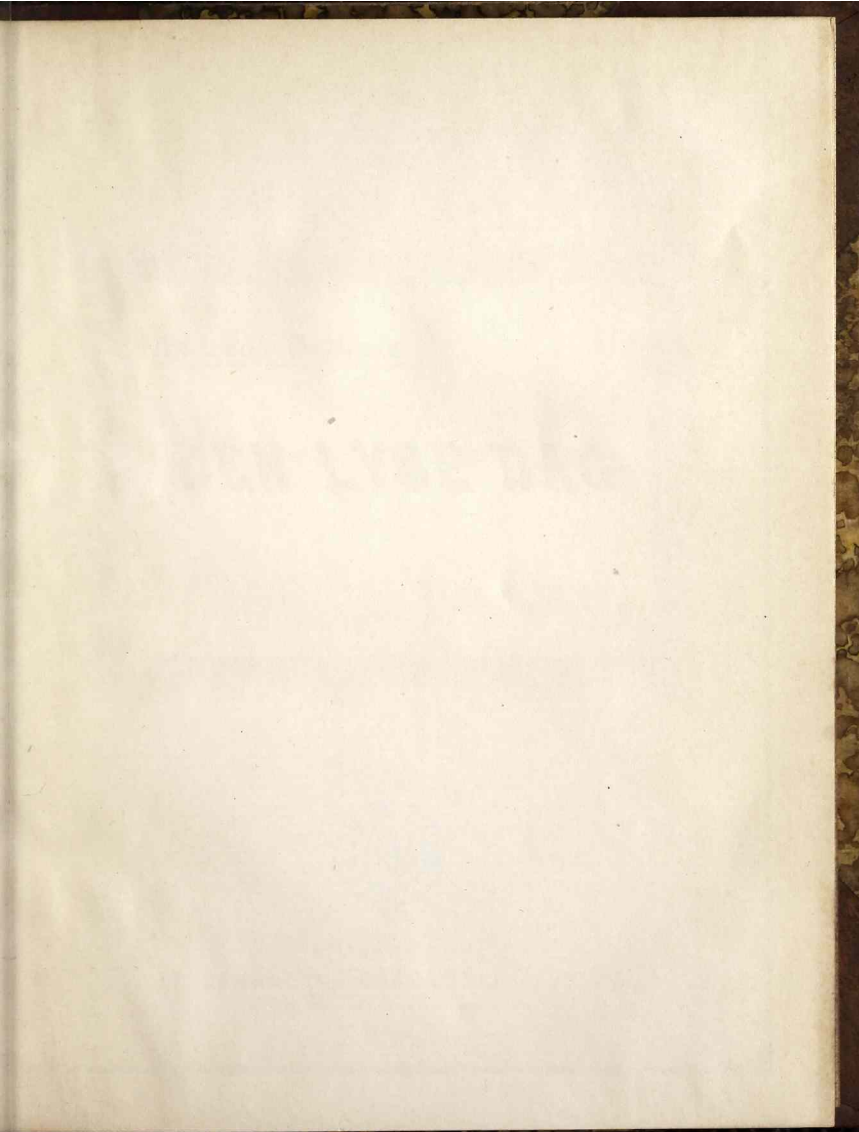
1 1 53 0 8 05149 9

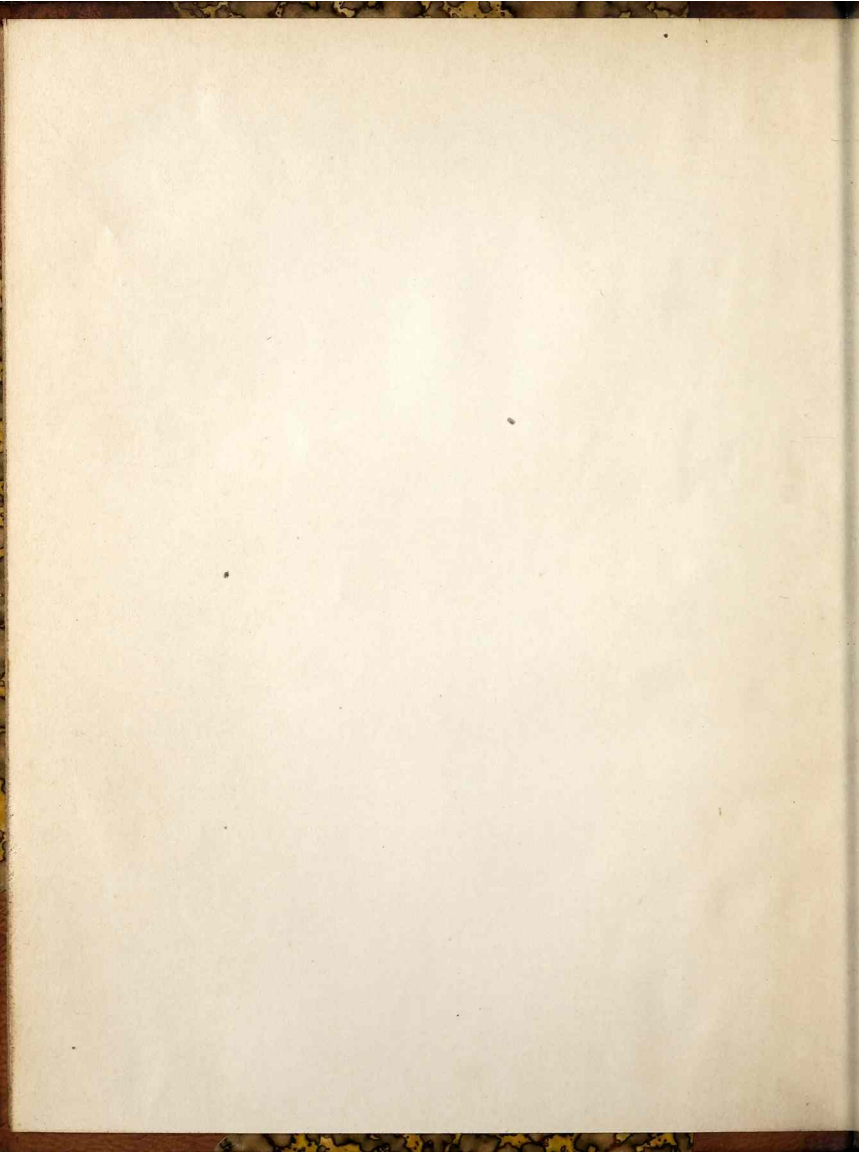
+Rex

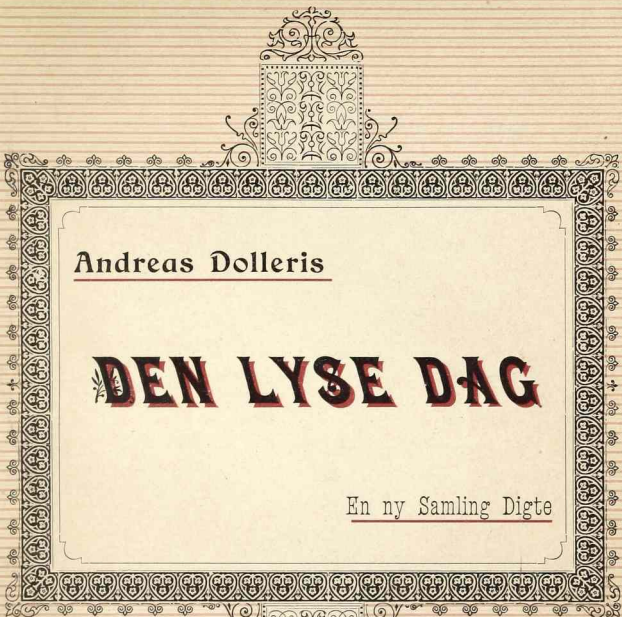

Andreas Dolleris

DEN LYSE DAG

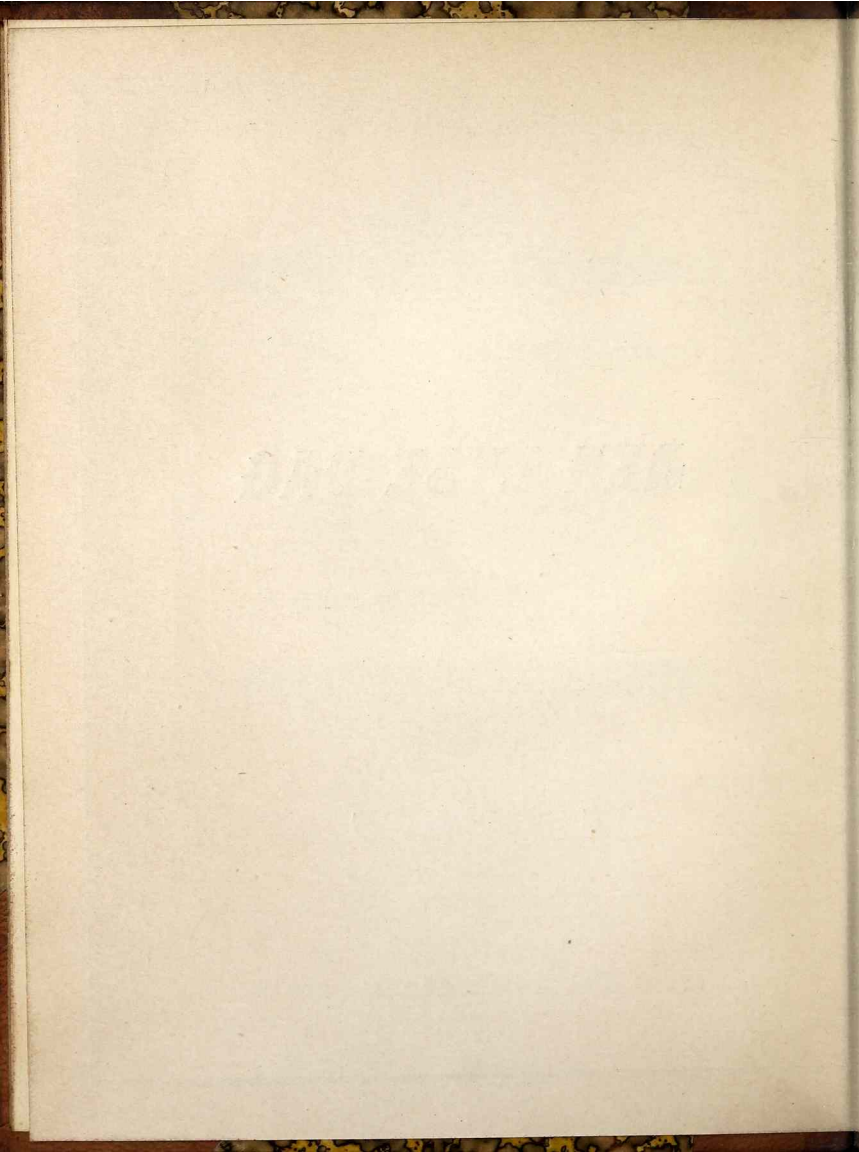
En ny Samling Digte

KJØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

TRYKT hos NIELSEN & LYDICHE

1894

DEN LYSE DAG.

EN NY SAMLING DIGTE

AF

ANDREAS DOLLERIS.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

1894.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.

*Du straalende Dag,
 livsalig i Fylde,
med din Solkuppels Glød
 over Skabningen tændt;
du indviende Dag,
 med din mægtige Vinge
over Skoven og Marken
 og Bølgerne spændt!*

*Feg vil ære dit Ophav,
 lovsynge din Storhed,
naar dit vældige Baal
 tænder Østen i Brand, —
naar dine Strimer, de brede
 som udstrakte Arme,
der Velsignelsen lyser
 til de Levendes Land!*

*der straal'er for mit Syn
i Regnbuens Farver
som en Æresportal
for vor Højmesse-gang.*

*Jeg vil prise den Ford,
i hvis Indre det gløder,
mod hvis halvløste Kræfter
jeg er ringere end svag,
skjøndt den væltes af sit Leje,
naar sin Bane den møder,
og den slynges i Atomer
paa den yderste Dag.*

*Jeg hører det suse
i Bøgen foroven —
det er Sommerdagens Højsang
i usigelige Ord,
og det glimter i Facetter
derude paa Voven —
det er Skjønheds-Diademet
om Guds lysgrønne Ford.*

Og det gungrer i det Fjerne,
 mens en Røgsejle rejser
sin graahvide Stribe
 over Skovbrynet hist;
og Damphesten pruster,
 og Kobbertraaden synger —
og der tændes i min Sjæl
 den elektriske Gnist.

I Alskabningens Kirke,
 der har Sfærer til Buer,
Solstraaler til Spir
 og et Stjernehav til Tag, —
vil jeg knæle for Lysets
 umaalelige Alter
og vies til din Tjener,
 du straalende Dag!

INDHOLD.

I. Dagen og Døden.

	Side
Ludvig Bødcher	11
For Dagen og for Livet —	15
Lervognen	17
Om hundrede Aar —	20
† Christian Richardt	23
† Frederik Ludvig Erik Smith	26
Akrobaten med Træben	29
Trækfuglene drage —	33
Til Carl Ploug.....	34
Til J. P. E. Hartmann	38
Prolog paa Vejle Theater	39
Den Vej, som fra Barnets Vugge gaar —	43
Mit Følge	44
Jeg tror paa Lykken —	47
Triterner.	
I. Elter Livets Storme	49
II. Se, de flokkes	50
III. Nattens Vaaning	51
IV. Op fra Skræntens brune Flade —	52
Da jeg var i Ligfølget	53
Der findes en gammel Vise —	58
Foraarsdigt	61
For dine Ungdomskræfter —	63
„Ved Havelaaen“	65
Ved Jernbaneledet	66
Gjensvar	68
Til Ferrara	72
Ej paa et kongeligt Domæne —	78

II. Nye Sange.

	Side
Jens Christian Hostrup	81
Alfar en Vej sig trindtom Jorden spænder	84
Dagens Epistel	87
Lys over Landet	90
Morgenstrofer	93
Arnefredens Land	96
Bryllup ved Kalø Vig	99
Sønderjydernes Grundlovssang	102
Bryllupskantate	106
Danske Land —	112
I Mænd, som Lys vil tænde —	116
Rejsesang	119

III. Italienske Strofer.

Sonetter.

I. Tilegnelse	123
II. Erklæring	124
III. Med et Rosentræ til en ung Piges Grav	125
IV. Til Fru Orpheline Olsen	126
V. Vejle	127
VI. Jeg bringer dig en duftende Buket	128
VII. Stilhed	129
VIII. Fattigbørns Veninde	130
IX. Et Digt med Bølgerne	131
X. Poul Martin Møller	132
Til Christian Richardt	133
En Sang om Løvfaldet	136
11. August 1892	138
Missionsprædiken	141
Til Henrik Ibsen	144
Den Sommerdag med Roser paa sit Bord —	146
Vinterdagenes Texter	148
Kanzone	150

I.

DAGEN OG DØDEN.

*Dagen vil hælde — og Klokkerne ringe,
ringe til Solfald for Alt, som bestaar.*

LUDVIG BØDTCHER.

Hundredaarsdagen for hans Fødsel, 22. April 1893.

For tidlig bort fra din Lære
mig hentede andre Kald,
Hakkelse maatte jeg skjære
i Døgnets Rejsestald,
Stene maatte jeg bære
til Tidens Murværk hen,
og Du fik kun liden Ære
af din halvfærdige Svend.

(C. Ploug: Tilegnelse til
Christian Winther.)

Helt sjelden spilled Solen i din Rude,
mer sjelden den forlod dit Øjes Lindse, —
og jog end Vinterstormen vildt derude,
der i din Stue var en Glød af Pintse.

Men læstes Vaarens Skrift paa Træets Blade,
og hang i Somrens Luft hver Sangens Lærke,
Du boede lige trøst i Sværtegade,
hvor Røgens Skyer sortned Loftets Flade, —
hvor Vindvets Bøgetræer var Helgenmærke.

— Min gamle Lærer, og min ædle Mester!
min Ungdomsven paa firsindstyve Aar!
Du Aandige blandt alle Aandens Præster,
som præked i vor Digtnings Tempelgaard!
Du, der var finere af Sprog og Øre,
Du, der var sundere af Sands og Vid
end dem, der laante Navn din egen Tid,
end dem, som Masserne paa Tungen føre:

Jeg skylder Dig en Tak af Hjertens Grund!

— Til denne Stund

for mig din Digtning blev en Ungdomskilde:

Den drager magisk end sin Tryllekreds —

og Bacchus ses

i Monte Porcia ved Osteriets Gilde!

»En Tyv i Rom«

har — efter Kunstens Love — faaet sin Dom:

den af din Rhythmes Ild er brændemærket!

Mens sjælesund

Du »spejded i den grønne Lund«,

dit Tonevæld blev dér forynget og forstærket.

»Saa voxte Aftenskyggerne, Du Kjære!«

Det blev din Ære:

dit Ungdomsmod til Gravens Rand at bære,
mens Mangt forældedes og gik paa Hæld.

— Og løb for tidlig jeg af Laug og Lære
og fandt en Tumbleplads som Arbejdsbi, —
din Poesi

jeg elsker dobbelt i min lave Sfære:
den blev mig »Honning fra Hymettus' Fjeld«.

Den blinde Eros flagred i din Stue,
han rørte varsomt ved din Guitars Streng,
og, mens Du nynnede »til min egen Dreng« —
din Sang blev »viet Guden og hans Bue«.

Din Ungdomskjærlighed — din tabte Lyst —
den drog et dæmpet Vemod i dit Følge.
Men Hjerteslagets Varme i dit Bryst,
den bares til Dig af en sydlig Bølge.

Du elsked Jorden, mer end Himlens Stjerner,
og mer end Drømmens Leg din Sjæls Fornuft:
Din Dag var Høstens — med September-Luft —
og din Pokal »den ædleste Falerner«.

Hvor ejed Ungdom Du, trods Aar og Savn!
Med lønlig Gru Du saa til »Rejsestaven«.

— Du, der var Tolk for Bøgeskovens Ravn,
dit Epitafium værdigt blev dit Navn —

blev *Christian Winthers Begetrø paa Graven!*

FOR DAGEN OG FOR LIVET —

For Dagen og for Livet — to Fugle i min
Haand —

jeg tænde vil min Alters høje Lue.
For Natten og for Døden min fribaarne Aand
vil vaande sig og grue!

For Dagen og for Livet jeg synge vil en Sang.
den mandigste, jeg ejer paa min Tunge, —
og bag min Kirkes Hvælving mod Nat og Død
en Klang
af Haan og Had skal runge!

For Dagen og for Livet jeg gaar paa Skandse-
vagt
og tømrer paa den store Palissade;
for Natten og for Døden, med Forraadnelsen i Pagt,
jeg bygger Barrikade.

Trods Dagen og trods Livet vil Mørkets Kom-
pagni

min Skandse engang vældigen bestorme:
Jeg kan stride som en Løve, — jeg lægges dog
i Hi
til Føde for Orme.

Fra Dagen og fra Livet vil Graverkarlens Stab
engang mig til den mørke Rejse hente:
— Velsignet mine Hænder, hvis, trods Nederlag
og Tab,
de Alterlysene tændte!

LERVOGNEN.

Naar du flytter din Fod fra Vejle By
og ud i den milstrakte Dal,
som Alle kjender af Navn og af Ry,
og den aabner sin Indgangsportal,
da ser du foran i den stolte Natur
et brøstfældigt, faldefærdigt Skur,
forrevet i Taget, og uden Mur,
hvor Røgen udsiver planløs og down —
jeg mener: Ruiner af en Teglstensovn!
Et sørgeligt Syn i det frodige Liv:
for en Malers Pensel et romantisk Motiv!

Hvor Dalen byder velkommen hver Gjæst
og fanger dit Syn og din Horisont
og dig bereder en Glædens Fest,
dig gjør det i Hjertet saa bitterlig ondt

at se en gammel, afpillet Hest
for Lerkarren ase rundt og rundt:
Den vakler paa Benene — som i en Rus,
dens Sider ligner et utækket Hus:
dér tæller man Spærrene, hver og en,
her tæller man Stakkelens Sideben!
Om Vognhjulet lægger sig Lag paa Lag
af det blytunge Murstensler,
mens Dyret udmarves Dag for Dag
og segner tilsidst, naar det orker ej mer!

— — — — —

Men gaar du en aarle Morgenstund
opover Dalens fredlyste Spor —
imens den stigende Solkugles Rund
lægger Guldglands paa Vejle Fjord, —
jeg raader dig, find dig en stille Bænk
og sæt dig og tænk:
paa — den Skjønhed, som fylder Guds lyse
Jord,
paa — Alt, hvad dér lides — foruden Ord.

Mens Solen stiger højere op,
udover de henrivende Skoves Top,
Libellerne flagrer dit Øje forbi:
Livsalig er Dagen med al Poesi!
Og Fuglene vaagner i Busk og i Hæk —
det er, som din Sjæl i al Skjønhed er væk —
og, frejdig og kjæk,
du priser dit Liv og din daglige Dont,
der Indvielse faar af en høj Horisont:
— — — — —
Da faar du i Hjertet saa bitterlig ondt;
thi du øjner, dernede gaar Trældyret rundt —
— — — — —
for den æltende Lervogn — — evindeligt rundt!

OM HUNDREDE AAR —

[En Foraarsdag paa en Skrænt i Vejle Nørreskov,
med Udsigt til Kirkegaarden.]

Om hundrede Aar, naar denne Skov
gik med Røgens Atomer i Sky,
skal Fuglene synge Alskabningens Lov
i de Træer, som løves paany!

Om hundrede Aar gad jeg sætte min Fod
paa denne velsignede Skrænt, —
og Alting var nyt — kun velbekjendt
den Bølge, som gaar mig med Sang imod!

Om hundrede Aar — om hundrede Aar! —
Jeg gad leve i denne Stund
og se, som idag, den unge Vaar
og hver glødende Rosenmund!

Om hundrede Aar, om hundrede Aar,
 naar Nutids-Slægten er fejlet bort,
da ved jeg, hvad der er mit, der er vort:
 hin Forraadnelsens sirlige Urtegaard!

Om hundrede Aar — ak nej, om ti
 da knuges min Nakke af Tidens Vægt:
Hvad er Livets foryngende Poesi?
 Hvad er jeg, hvad er hele vor syndige Slægt?

Om hundrede Aar — ak nej, om fem
 da sagtnes maaske mine Skridt —
og, kortsynet selv, kan jeg øjne frem
 til den Stund, da mit Haar bliver hvidt.

Om hundrede Aar — hvor den knuger mit Sind,
 den Time, som forestaar:
naar jeg viljeløs skal bæres ind
 i Fortvivlelsens Ormegaard.

— Saa gjør baade Sejl og Roret klart!
grib fat paa din Aares Skaft:
Saa knugende *kort* er din *længste* Fart —
udnyt da din Ungdoms Kraft!

Du sætte for Ploven Hestenes Spand;
du lytte til Byhornets Gjald!
Det drøner over de Levendes Land:
du agte paa Tidens Kald, —
thi de stærkeste Stammer de staar for Fald!

Om hundrede Aar al Slægten er ny
som de Træer i denne Skov!
Men en Vaar, som idag, over Vejle By
skal bære det Skabtes Lov!

CHRISTIAN RICHARDT.

»Ak, hvor Sangens Trækfuglskare har forladt
os inden kort« —
Folkets Sanger under Snefog fløj med Foraars-
lærken bort:
Lærkelil, der kvad »ved Løvspring« med al
Vaarens Fryd i Pagt,
sang om Korsets tusind Veje og om Nattens
Stjernevagt.

Danmark! du hans Navn bevare, mens dit bløde
Maal har Klang!
Da du var »i Nød og Fare«, skrev han dig sin
bedste Sang.
I sin Kunst, dens fine Rhytmer, bragte dig han
Trøstens Væld,
lagde Haab i »Sørgetoner«, da din Skjæbne gik
paa Hæld.

Han, der elsked Hjemmets Roser, Bukkartæppet
paa dets Jord,
søgte gennem øde Egne dog i Støv sin Frelser
Spor;
søgte Verdens Reformator ved det grønne Tha-
bors Fod, —
fandt hin Læge og — den Sygdom, der nu isnet
har hans Blod.

Lykkens Ganger saa' han springe — greb dens
Tøjler paa sin Sti.
»Altid frejdig« var hans Stemme — altid ren
og altid fri:
Sang han om den Skov, der tælted ny og frisk
fra Slægt til Slægt,
eller om den Jord, der vælted om vor Sol, trods
Syndens Vægt, —

Sang han Vaarens Paaskesalme, eller Somrens
Grundlovssang —
Han var ny — og dog den gamle: evig ung —
det blev hans Rang!

Hal og Hytte gav han Texter, — Drot og Bonde
Melodi; —
ejed Sjælens dybe Alvor, Lunets fine Skjælmeri!

— Du, der sang om Jordens Fylde og »det
ubekjendte Land«,
har, midt i Kolumbusfesten, selv du naaet din
Palmestrand?

— Ren af Hjerter, god af Tanke — denne
Sandhed er Dig sagt:
Jeg min sidste Tak Dig bringer for den Haand,
Du mig har rakt!

FREDERIK LUDVIG ERIK SMITH.

Paa den uhyre Valplads,
 hvor Slægternes Hære
 har kæmpet og lidt
 og har fundet sin Død, —
dèr gik dine Veje,
 Du Ridder af Ære!
 Du kyndige Hjælper
 for Menneskers Nød!

Paa den sælsomme Valplads,
 hvor, Uge for Uge,
 Mikrobers Myriader
 forgifter vort Blod, —

hvor Sotens og Lidelsens
Fangarme os knuge,
udmarver vor Ungdom,
tyvstjæler vort Mod.

Paa hin Smerternes Valplads
dér saa' man Dig bøjet,
men lige ufortrøden,
og skaansom, og god;
skjøndt de snigende Magter
lagde Bind Dig om Øjet
og spændte en Snare,
der sagtned din Fod.

Naar de Lidendes Sprog
saa veg bort fra dit Øre,
og Hviletimens Genier
lyste Fred om din Stol,
da drømte din Sjæl
i Orangernes Haver,
og dit Aasyn fik Glød
af Italiens Sol!

Dig bringer jeg takfyldt
Farvellet — det sidste:
vemodig i Tanken,
mens Øjet er vaadt.
Og saa sænker jeg Fanen
over din Kiste,
og hylder dit Navn,
thi dit Dagværk var godt!

AKROBATEN MED TRÆBEN.

En Cirkus-Pyramide,
med Linerne spændt,
var hans Element,
mens Hundreder af Øjne
imod ham var vendt,
mens Haandklap og Bravo
og Barnestemmers Latter
og duftende Buketter
han kaotisk fik sendt.
Og Jubelen var stor,
naar højt over Jord
paa den svajende Snor
gjennem brændende Hjul han susende fo'r.

Saa var det en Dag, mens han røgted sit Kald,
at hans Fod stod for Fald, —
og Faldet var stort og sørgelig tungt,
og dobbelt for En,
hvis Mod og hvis higende Sind var saa ungt.

Ja, han, der fra Isse til Fod var sund,
han fik nu en Lidelsens Prøvestund; —
og da Alting var prøvet, og Alting slog Klik,
det Budskab han fik,
at han skulde røves sit ene Ben.

— — — — —
Da greb ham en Rædsel, som Pen og Ord
og ingen Tunge kan skildre paa Jord; —
da knustes hans Haab, og da dræbtes hans Mod,
mens Kniven blinkede, sleben og rød,
mens Saven gennem Benets Piber sig skød,
og Valravnen drak hans dyreste Blod.

Trods lange Timer, trods trange Kaar,
dog Tiden, den læged de slagne Saar:
Det Ben, man skar over venstre Knæ,
han byttet fik for et andet af Træ.

— — — — —
Og Aarene gik. Jeg glemte min Helt
til paany, jeg stod for det store Telt.
I hin Cirkus-Pyramide,
hvor Linen var spændt,

gjensaa' jeg ham, der havde
sin Lidelse endt:

»Trapezernes Sol«

gjorde Haandkunster nu, med Stol over Stol,
mens Hundreders Øjne

imod ham var vendt;
mens Jubel og Bravo
og Beundring og Medynk
og duftende Buketter
han vemodig fik sendt.

— — Og han skotted iverjret mod Staallinens Snor,
hvor før gennem brændende Hjul han fo'r —
hvor aldrig mer Nogens Øjne
skulde følge hans Spor. — — — —

Som ham er det gaaet Millioner paa Jord,
ja Slægten al:

Vi har drømt om Lykke, om Højhed og Glands
og dandset en Dands
paa Fantasiens vidtspændte, gyngende Snor,
til det dybe Fald

jordmærket fik baade vort Jeg og vort Spor,
fik stækket vor Vinge, og lammet vor Fod
og sønderknuget vort Ungdomsmod, —

saa vi invalid
maa humpe omkring til vor sidste Tid.

Ja, Drømmen forsvandt!
Og aldrig skal op i den Højhed vi naa,
hvorfra vi Verdens Herlighed saa'.

Men sank det i Grus,
det Slot, vi bygged i Ungdommens Rus; —
og er det end sandt,
at den dejlige Jord, hvoraf vi randt,
til den vi forskreves som Løsepant:

Saa grib da din Tid,
du Skabningens Hersker — du Invalid!
og hæv din Pande i Dagens Strid!

Thi den evige Sejer i Verden er din,
om du rejser dit Selv paa dit Livs Ruin!

TRÆKFUGLENE DRAGE —

Trækfuglene drage
i store, susende Skarer mod Syd;
se dig tilbage:
Hvor er nu alle Somrens henrivende Dage?
Sommerens Fryd?

Træerne brune
tegner mod Himlen en underlig, tungsindig Skrift:
Rune ved Rune!
Læs deres Stave,
du, hvis Asyl bli'er en Grav mellem tusinde Grave,
trods al din Bedrift!

Efteraarsøde!
dig faar jeg aldrig Stemme og Mod til ærlig at prise,
aldrig min Vise,
den skal dig synges imøde;
thi jeg har hjemme i Somren, hvor Roserne gløde,
— ej hvor de døde!

TIL CARL PLOUG.

29. Oktober 1893.

Naar Dagen, den slukker sin Lue
og hilser med Afskedsord
den vældige Tjenerskare,
som røgter dens Hverv paa Jord, —
da kommer til Menneskers Stue,
med et Spørgsmaal paa sin Mund,
en Engel, vor Færd skal svare
i den vigende Aftenstund.

Om paa Morgenvagten vi fandtes,
da Solkuglen hæved sig blank?
Om vor Gjerning prægede Tiden,
indtil Daglysets Straaler, de sank?

Om vi, medens Livstraaden vandtes
af Aarenes rullende Ten,
holdt Sjælene unge i Striden
og holdt Fanen hellig og ren?

Dig vidnes skal det til Ære,
Du Danmarks udkaarne Skjald,
— der kjendte som Vagt Dig i »Lejren«
og i »Døgnets Rejsestald« — :
at midt i den larmende Sfære
blev din sjæfulde Digtning skabt.
Hvordan end blev Kampen og Sejren,
med den har Du aldrig tabt!

Jeg véd det, bedagede Digter!
om dit Navn der har staaet Strid:
om Du holdt, hvad engang Du loved,
og ej svigted din Ungdomstid.
Men jeg, som Parolerne svigter
for alle Partiernes Lag,
jeg bøjer som Hyldest mit Hoved
for Dig paa din fuldsjeldne Dag.

Min Tak for Synerne høje
om Ungdommens Haaben og Drøm;
for din Sang om det Land, vi skal vinde,
skjøndt det brødes af Storm og af Strøm; —
for den Ild i din Aand og dit Øje,
da profetisk Du varslede »Gry«
og manede Mand og Kvinde
til Arbejdskolonnen paany.

Naar vi ser den livsalige Stribe
bag Ploven i sorten Muld
eller øjner om Kæmpegrave
en Rugmarks bølgende Guld;
naar vi ser de hundrede Skibe
svømme bort med vor Overflod, —
da vi fatter din Digtnings Gave
som Del af vort Kjød og Blod!

Du Tolk for Virkeligheden,
for den daglige Verdens Færd;
Du Sanger, der bær end ved Side
dit skarpe, uplettede Sværd!

Maa nu lyses over Dig Freden,
den dybe, i Aftenens Skjær,
som Du staar med Haarene hvide,
Soldat i den stolteste Hær!

Tak være Dig, danske Sanger!
for din Dag saa mandig og skjøn,
for Toner som Fuglenes Kvidder
og som Lurenes mægtige Drøn!
Nu, mens Dagen til Hvile ganger,
vil Dig hædre dit gamle Land,
Du Ordets højbaarne Ridder,
Du Arbejdets haandgangne Mand!

TIL J. P. E. HARTMANN.

Telegram, 12. Maj 1894.

Fra Winthers Bøge
til Blichers Hede,
fra Furesøen
til Jyllands Ahl;
fra Ørnens Bo og
til Lærkens Rede,
fra Borgerstue
til Bedesal —

Med Tak skal hyldes
»Liden Kirstens« Skaber,
vor Sangs Bevinger
i Sorg og i Lyst; —
skal æres Hans Vaar,
mer sjælden i Danmark
end den, der holdt Indtog
iaar paa dets Kyst.

PROLOG PAA VEJLE THEATER.

Ved Forestillingen til Fordel for Vesterhavs-Fiskernes
Efterladte, 1. December 1893.

Deroppe, hvor Flyvesandet leger Tagfat, —
hvor kun Marehalmen vidner om Slægternes
Virken, —

hvor det uhyre Hav over Revlerne gaar,
der stjæles fra Danmark et Stykke hvert Aar.

Men Sagnet hvisked, at Landsbykirken
sig flytted et eneste Hanefjed

længer ind i Landet hver Julenat — — —
Og det graadige Hav, det flytted sig med
og røved omsider Gravenes Fred,
saa Kisterne hang i den ludende Skrænt:

Da var Kirkens og Kirkegaards-Sagaen endt!

Deroppe bygger et Folkefærd
— al vor Hæder værd! —

for hvem Dønningen brummede Vuggesangen, —
for hvem den er med i Klokkeklangen,
naar der ringes ud til det sidste Tog!
Et Folk, der i Kamp for dagligt Brød
blev vejrbidt af Kulde og præget af Nød, —
som, offervilligt i Stræb og i Sind,
for at frelse Andre satte Livet ind;
som, naar der knap kjendtes levende Raad,
havde Tro ikke blot til en Redningsbaad.
Et Folk, der aldrig gjør mange Ord,
men hvis Gjerning har talt til Nationer paa Jord, —
som i Fremmedes Sprog
vandt Ære og Pris
fra »Alexander Newskis« til »Sleipners« Forlis, —
som fra Aar til Aar og fra Dag til Dag
kjender Valpladsens Sejre og — Nederlag!

Og Nederlaget — den bitre Død —
har nu stedt det Folk i den yderste Nød.
I det fattige Hjem, ved sit Fyrretræsbord,
der Moderen sidder — og uden Ord

hun klapper under Graad en Barnekind.
Men Blæsten piber ad Ruderne ind,
og Væggen er kalket og kold og bar
— en uskrevet Tavle for tusinde Svar:

Mens en Fællesgrav
man Forsørgeren gav,
er da Fremtiden troløs som det troløse Hav?

Men vi, med Ampler og Tæpper i Stue,
hvem Brænding og Sandflugt ikke tør true, —
der hører kun Bulder af en Kakkelovns Lue:

Naar vi sidder derhjemme,
da skal Flammer — og Tæpper — og Vægge
faa Stemme —

og en Stilhedens Tale vort Øre skal nemme:

For Menneskekjærlighed i Gjerning og Ord
skal der bygges et Alter paa denne Jord.

Den Kjærlighed vil banke som før
paa de Ensommes Dør,
og den vil rejse det knækkede Rør,

som Stormen brød —
og midt i Nød
slaa i Flamme hver Haabets halvslukte Glød!

Og dog er der En, som søndrer Baand,
der aldrig kan knyttes af Menneskehaand; —
hvor Alt er omsonst —

al Hjertensgodhed og al vor Kunst:

Den vældige Død,
— hin Mand med det store, tungsindige Navn —
gav aldrig tilbage, hvad han tog i sin Favn!
Og hvor saa i Verden *han* sætter sit Spor,
om dets Skygger drages paa Land eller Bølge,
da har det Tabet og Sorgen i Følge.

Og hver Gang han i de Levendes Rækker slaar
Hul,
paa hans Hoved skal vi sanke de gloende Kul:

*Da vi rejser, til Trods for hans Plyndring og
Mord,
for Menneskekjærlighed et Alter paa Ford!*

DEN VEJ, SOM FRA BARNETS VUGGE GAAR —

Den Vej, som fra Barnets Vugge gaar
gjennem Arbejd og Strid til de hvide Aar, —
den Vej skal vi Mennesker kjende.

Men den vil saare og trætte vor Fod,
og der er kun Et, som kan hæve vort Mod
og føre os Vejen til Ende, —

Og det er hin store Kjærlighedssang,
hin Skaber af Alt, hvad Aanden gav Rang: —
Maa dens Veje vi lære at kjende!

Da ejer vort Øje det lyse Syn
endnu, naar Dagen lukker sit Bryn,
og Aftenen skal Lysene tænde.

MIT FØLGE.

[Til min Hustru.]

Naar Dagens travle Værksted har lukket sin Dør
og den rastløse Tummel sin Scene,
da kommer tidt en Gjæst, jeg kjender fra før —
thi hun lod mig sjeldent alene.

Ved Livets store Taffel har hende jeg tilbords,
hun ser mig som gammel Ven i Øjet;
og styred jeg i Søen, hun sad hos mig tilrors —
og blev, hvor min Skude var fortøjet.

Og søgte jeg til Skoven fra den nervøse Larm
ad ukjendte Stier, som Ingen kunde vide,
da kom hun stiltfærdig og tog mig under Arm —
og vandred med mig Side om Side.

Hun i mit Liv har spundet den dunkle Vemods-
traad,
der gaar gennem Alt, hvad jeg har skrevet,
og hendes Billed spejles ej blot i al min Graad —
men i, hvad jeg har sværmet, drømt og levet.

Og Hun? — Hun er Tungsindighed, en Slægt-
ning af Død,
min tro Ledsager og min vaagne Søster:
Som Tonehulets Bølger sig gennem Strømmen
brød —

saa hører hende jeg, trods tusind Røster.

Og dog er der En, hvis Stemme har en Klang,
saa op det lyser mig i Sjæl og Sinde:
For mig har hun sunget sin allerbedste Sang, —
og hun er min Ungdoms Veninde!

Og naar jeg ser bevæget, at Tidens store Uhr
min Virken distancerer og min Viden,
da vaagner der til Kamp en Trang i min Natur —
og da fornægtes Søsteren ved Siden.

Hun fanged ej mit Hjerte, hun tvinger ej min Aand;
i hendes Sted min Elskede skal være!
Og ved min anden Side: min lille Dreng ved
Haand! —

Og saa: Hurra for begge de Kjære!

JEG TROR PAA LYKKEN —

Jeg tror paa Lykken for det unge Mod,
det lægger nok en Verden for sin Fod.

Hin Ungdom elsker jeg paa tyve Aar,
med Sol i Sind, med Roser i sit Haar, —

Og den bag graanet Lok og rynket Kind,
der tændte Foraar i det gamle Sind.

Jeg elsker Drømmen — Ungdomslivets Verden —
skjøndt vaagen gaar min Vej i Døgnet's Færden.

Thi hvor jeg boer, der boer jeg ganske trygt,
mit Hus er ej af Digt og Drømme bygt:

Et Vaaben har jeg; det har gjort mig stærk,
og det er mine Hænders Hverdagsværk.

Jeg tror paa Livet, tror derpaa med Ære;
men Livet er ej Drøm — er mer end Lære!

Det er en rastløs Virken Dag for Dag, —
er Tidens store Værksteds Hammerslag.

— Og skal der digtes for vort Folk en Sang,
maa Hammerslaget give Rhythmen Klang!

TRITERNER.

I.

Efter Livets Storme —

Efter Livets Storme, naar en
venlig Haand har lukt dit Øje,
rulles du til Ormegaarden
i en englesmykket Karm.

Og var nok saa trælsom Gangen —
den, du gik i Strid og Møje,
ikke mindre sælsom Sangen
lød om »Fred i Gravens Favn«.

Thi før Kistens Laag er blevet
til det Muld, hvoraf det voxte,
i hin Jordebog er skrevet
af Forraadnelsen dit Navn.

II.

Se, de flokkes.

Se, de flokkes, Skovens travle
Løvfaldsfugle! — Lyt til Sukket:
Døden har paa Lovens Tavle
skrevet baade Fugl og Løv.

Og, som Bøg og Egestammer
»vises ud« med Øxehugget,
saa dit Aasyns blege Skrammer
bærer Mærket: Dømt er du!

Dagen som dit Eje vinker —
Solens Lyshav mod dig vælder!
Snart dog Kassiopeja blinker:
Nat er evig — Dag et Nu!

III.

Nattens Vaaning.

Nattens Vaaning til Facade
har en Mur af Tvivl og Mørke;
Dagens Tropper til Parade
paa den Baggrund mønstres skal.

Frem de i Geled maa træde,
En for En, — den hele Styrke,
og i Nattens Fred slaa Kjæde
om dig: — Se din Dags Bedrift!

— Sol, du Nattegyssets Tvinger,
bær mig ind i dine Sale:
Skriv for mig med Lysets Finger
Livets store Æresskrift!

IV.

Op fra Skræntens brune Flade —

Op fra Skræntens brune Flade
— den, jeg vier mine Drømme —
nejer mod mit lune Stade
Enebærrets lave Busk.

Og Libelleflokke svinger
sig i Luftens dagblaa Strømme,
Lyngens røde Klokke ringer,
vugget af en høstlig Vind.

Men hvad Øjet stille nemmer
end i denne Fredens Time, —
først og sidst de milde Stemmer
gjennemtoner alt mit Sind.

DA JEG VAR I LIGFØLGET.

Jeg gik i et sildigt Efteraar
i et Følge til hin Begravelsesgaard,
der hæver sin overbefolkede Jord
derude ved Bredden af Vejle Fjord.
Jeg tænkte paa ham, som opgav sin Aand,
paa det Støv, som rakte til Støvet sin Haand,
mens jeg læste Krandsenes flagrende Baand —
da et Nervegys gjennemisned mig koldt;
thi ved Kirkegaardsporten Vognen holdt,
— hin Vogn, hvis forsøvede Engle græde,
hvis Heste draperes med Sørge-Klæde —
og man trilled Kisten af Vognens Karm
og bar den af en otte Mands Arm
og fired den ned i det gabende Hul,
der kvadratisk beviser, hvor stort er Null!

Da oprørte det mig i min inderste Hu —
mig tifold forstærket blev Dødens Gru:
da jeg tænkte mig selv med hvidnet Kind
blive vist den Haan at bæres herind
og tridses ned i en lumpen Snor
tre Alen under Guds grønne Jord:

Hu — ha!

til den Aktion siger jeg aldrig ja!
Nej, jeg skulde vide den Haan at hævne,
havde af Vilje en Brøkdæl jeg Evne:
Jeg stemte imod, saa Kisten skulde revne,
saa Følge og Sangere, Graver og Præst
skulde flygte, som de det orkede bedst —
en Part i Øst, en anden i Vest!

— — — — —

Og mens i Aanden hin vilde Jagt
fik mig ud af Sands og Samling bragt,
begyndte Præsten med jævne Ord
at skildre Menneskets Lod paa Jord,
— og hans Tale var sand,
thi han troede som Barn, og talte som Mand —

mens han viste hen til hin Vidunderbro
for Alle, som dør i Vorherres Tro —

— — — —
og mit oprørte Sind faldt lidt i Ro.

Da bag mig med Et en Dampfløjte skingred,
mens et brusende Tog ad Skinnerne slingred
forbi Kirkegaardens Hvidtjørnshæk —
vel over tredive Vogne i Træk.

Det dirred i hver Monumentets Sokkel —
jeg tænker, det dirred i mangan en Knokkel,
mens Toget svajede paa Skinnernes Kurve
og skræmte op de tusinde Spurve.

Jeg drejede mig — stirrede paa Lokomotivet
(med Dobbeltmærket »Hejmdal« og »Essen«)
og af Dampens Tenor og dens hvæsende Bas
jeg kaldtes fra hin Tragediens Plads,
fra Salmesangen, fra Sjælemessen,
fra Knoklernes Hjem — Forraadelsesprocessen —
tilbage, tilbage — tilbage til Livet!

Og jeg smeldede Kirkegaardslaagen i:
Gud lad evig min Vej gaa den Dør forbi!

Jeg sidder i Natten, vemodig i Sind,
 med Haand under Kind,
ved Lampen og stirrer i Flammerne ind.
Der suser en Blæst i Havens Træer,
 saa sælsom og hul,
mens Uhrets Viser og travle Pendul
fortæller Øje og Øre, Nydagen er nær —
— og mig stiger i Mindet den svundnes Færd:
Det gribende Tog til den gravmørke Jord, —
det pibende Tog ad de skinnende Spor, —
og Graven selv — det Forfærdelsens Dyb —
med Ormene og det hæslige Kryb!
Mit Øre har Gru for al Dødens Bedrift,
og mit Øje bli'er vaadt ved at læse dens Skrift!
 Thi Graven er stum,
skjøndt Fuglene synger over Ormenes Rum!

Men det gungrende Tog
i Huj og i Hast

styrter fremad og har kun Sekunder til Rast, —
til et Dommedagssprog
paa den yderste Dag
gjør afmægtig baade Dampen og Stemplernes
Slag!

Da er Livet forbi — og Tiden og Alt! — —
Og jeg grunder og grunder
og fatter det ej;
men jeg fatter, at den gryende Dag er for mig!
— Se, Solen frembryder — den blege Gestalt!
Ogsaa den skal gaa under —
og dens Dage er talt!

Men den stiger dog gjenfødt hver Morgen paany
og lyser til Dag for de Levendes Land.
Og jeg raaber: Hurra for Morgenens Gry —
for al Skabningens Sol i Fortærelsens Brand!

DER FINDES EN GAMMEL VISE —

[Skrevet til Digteren Ernst v. d. Recke,
medens han arbejdede paa sin store Metrik.]

Der findes en gammel Vise,
jeg kjender saa godt, som Du:
»Det haver saa nyligen regnet,
og de Træer, de dryppe endnu.«

De Toner i Søndags-Stilhed
kom atter mit Øre nær,
da Vejrets Ustadighed holder
mig hjemme bag Voldens Træer.

Men just de drivende Byger
mig maner og kalder til Pligt:
Som Svar paa Brevet, Du sendte,
jeg skriver dette Digt.

Du vandrer ad lyse Veje;
jeg boer paa et ensomt Felt.
Du rejser af Sten en Bygning;
jeg prøver at rejse et Telt.

Og derfor vilde min Hilsen
ej have gjæstet din Bo,
hvis ej der var Et, jeg øjned,
hvori vi mødes, vi To.

Ej deri at digte og drømme
og øve med Rimene Kast;
men deri: at gjøre et Arbejd
i Døgnet's urolige Hast.

Dog synes jeg fast, din Travlhed
har bragt Dig rent i Glem,
at Danmarks yndigste Steder
findes omkring dit Hjem —

At alle de dejlige Skove,
med Slotte og Søer i Favn,
har mer end Taarer af Regnen:
de længes i Sorg og Savn.

Thi hvem skal se deres Skjønhed
og høre det vaarlige Sus,
naar Digteren lukker sig inde
som Stuelærd i sit Hus?

Og hvem kan fatte de Toner,
Naturens evige Sang,
saa fuldt som han, hvis Rhytmer
har samme vuggende Klang.

Men naar de hviskende Røster
Dig kalder til Skovens Favn, —
naar Esroms lullende Bølge
klagende sukker dit Navn* —

Da fly fra din Arbejdsstue,
vær Digter fra Isse til Hæl:
Og sluk ej den Ungdomslue,
der flammer dybt i din Sjæl!

* jfr. E. v. d. Recke: Lyriske Digte, Side 120.

FORAARSDIGT.

Jeg føler mig saa ung, saa glad:
Nu kommer Vaaren atter
med Lærkens Sang og Gjøgens Latter —
jeg føler mig saa ung, saa glad.
O, mon min Fryd, min Lyst du fatter,
du lyse, friske Bøgeblad?
Jeg føler mig saa ung, saa glad:
nu kommer Vaaren atter!

Med Vaaren er mit Sind i Rang,
derfor dens Fryd jeg fatter,
og derfor nynner jeg det atter:
med Vaaren er mit Sind i Rang!
Og, ellevild af Lyst og Latter,
jeg jubler paa min Ungdomsgang:
med Vaaren er mit Sind i Rang,
derfor dens Fryd jeg fatter.

Kom Neldeblad og Tusindfryd,
jeg elsker eder begge!
Det klinger over Jordens Dække:
kom Neldeblad og Tusindfryd!
Og alle Spirer Arme strække,
og Bukkarbunden raaber: Nyd!
— Kom Neldeblad og Tusindfryd,
jeg elsker eder begge!

FOR DINE UNGDOMSKRÆFTER —

For dine Ungdomskræfter
og for dit friske Mod,
for dine blanke Øjne
og for din lette Fod —

For Hjertets viltre Glæde,
for Barnet i dit Sind,
for Sundheds fine Rødme,
der brænder paa din Kind —

For Drømme og for Tanker,
som i din Sjæl blev skabt —
for Alt der er en aaben Grav:
det éngang vorder tabt!

— Saa tag en Livets Rente
for Nedgangstimens Kaar,
mens Sommersolen fletter
sin Rose i dit Haar!

Og husk, hvad Dagen kræver
med ubønhørlig Røst:
at vie den dine Næver
fra Morgnen gryr i Øst.

Da vil din Ungdom spares,
til du er bleven graa,
til Solehvervet kommer,
og Mørket falder paa.

Da Rosentiden længes
ved Arbejds-Uhrets Klang —
da fatter du og elsker
den Sandhed, jeg besang.

»VED HAVELAAGEN«.

[Med et Billede af Carl Thomsen.]

Paa den ene Side af Laagen, dér blusser en
Rosengaard,
der skjærmes den lyse Ungdom indtil de tyve
Aar!

Paa Laagens den anden Side, dér breder sig
Marken vid:
der træller Hesten for Ploven den lange Ar-
bejdstid.

Paa denne Side af Laagen, dér bygger al Bar-
nets Fred;
paa den anden Side har Kampen for Brødet sit
Blivested.

Der staar en Jomfru ved Stenten. Hun ser paa
den aabne Mark:
Saa flytter hun varsomt Foden fra Havens Rosen-
park.

VED JERNBANELEDET.

Saa tidt har jeg staaet ved et Jernbaneled,
før Exprestoget kom,
og set paa de ilende Sjæle,
der stjal sig til at aabne, uden Rist eller Fred,
den stængede Bom.

Jeg har øjnet dem pile, En efter En,
over Skinnernes Staal,
som om Djævelen var dem i Hæle —
som jog hver Tanke de travende Ben
mod et eneste Maal.

Jeg har set det sig nærmende Lokomotiv,
 imedens jeg grubled:

Se, de køber just Tiden den dyre,
de Folk, som vover baade Lemmer og Liv,
 ifald, at de snubled!

Paa Menneskekarakteren det øged min Tro,
 (var end svag den til Tide,)
medens bort hvæste Dampens Uhyre:

— — — — —
Da saa' jeg de Travle staa lænet og glo
 over Ledets den anden Side!

GJENSVAR.

De raaber: »Vend Deres Øje mod Øst,
»fra Fredens- til Petersborg!
»Og vend Deres Øre fra Skovens Røst
»og lyt til Folkenes Sorg!«
— De kalder mig frem til Sang paany.
Ak, Kjære! jeg mægter det ej:
Jeg er kun en Svale, der kvidrer i By;
min Røst er ej Lurens i Vaabengny,
og derfor jeg svarer Dem: Nej!

Jeg har ej Hævnens Tørst i mig selv
og kan den ej tolke i Ord;
jeg kan ikke tordne »Ve!« eller »Skjælv!«
til noget Væsen paa Jord.

Jeg faar ej ved Hadets glødende Harm
blot et Anathema sagt.

Plebejerns Horde, Pøbelens Larm,
skal lammes maaske af Lovens Arm:
— Jeg tror dog paa Solstraalens Magt!

Kræv derfor ikke — jeg siger det frit —
at jeg i min Digtning's Ord
skal skildre Bomber og Dynamit,
med Tempelruiner og Mord.

Mit Liv er et Blad af Kjærligheds Bog,
melodisk er jeg i Hu;
men den, som digter i Hævnens Sprog,
hans Pen maa ildne Blækket i Kog,
maa gløde Papiret itu!

Se, derfor stemmes jeg bedst til Sang
Skjærsommeraftenens Stund,
naar Solen ved Nøddebos Klokkeklang
nedsænker sin Kugles Rund.

Naar da jeg sidder i Stilhed og Ro,
mens Søen lukker sit Bryn,

og Myggene sværmer om Kongens Bro,
da kommer atter og atter To
to Elskende for mit Syn.

Og *Manden*, som dér jeg maner frem,
min Ven! De kjender ham godt;
han boer i sit eget lyse Hjem,
mer hyggeligt end i et Slot.
Og *Hustruen*, Rosen, Sjælen deri,
hun har en *Estrid* i Favn!
Men dette Hjem, denne Trilogi —
det er et Billed, en Livspoesi
med Lykkens favreste Navn.

Ja, det er et Billed, jeg kan forstaa,
det fattes kan af min Aand;
til Ære for det jeg Strengen vil slaa
paa Lyren, jeg har i min Haand.
— Engang jeg kom efter Døgnets Slid
som Gjæst under Deres Tag:
Trods Februar, saa barsk og saa hvid,
De havde Sommer just denne Tid
og Sol den korteste Dag.

Tilgiv mig derfor, at ej jeg skrev
med Hadets flammende Skrift,
og at i Verset ej nævnet blev
en eneste Skjændselsbedrift!

Jeg siger Dem, hvad der er sandt og vist:
en Trang mig til Pennen drev.

Ej dømmer jeg her nogen Nihilist, —
nej Trangen, den bringer et »Tak for sidst!«
og dikterede dette Brev!

TIL FERRARA.

Ved dets Universitets 500 Aars Fest, April 1892.

— — — — —
Og dem, jeg elsker, men aldrig saa',
de henfarne Store, som nær Dig staa,
med dem lad mig bo i dit høje Hus,
naar Jordebygningen synker i Grus.

Carl Bagger: Ønskerne.

—
Fra Danmarks lyse Bøge
ned til Italiens Pinje
der gaar i lige Linje
en Hilsen denne Dag:
en Sang, der Ly vil søge
under Sydens klare Tag.

Mit Folk har Verdenshave
og Markens Furer pløjet —
Italias har for Øjet
Naturens rige Gunst;
det fik i Vuggegave
en Oldtids store Kunst.

Jeg hilser Dig, FERRARA!
hvis stolte Fortidssage
med Lysglands naaer tilbage
i Hundreder af Aar:
Med fyrstelig Tiara
din Sagngudinde staar.

End Mindets Roser gløde
i Slottets gamle Sale,
hvor *Leonoras* Tale
fik Ild af *Tassos* Sang:
Det var et Stævnemøde
af Snille og af Rang!

Det véd Historiens Muse
og Santa Annas Celle
helt sælsomt at fortælle
om Digterhjertets Nød,
da ej man Søbækshuse,
men Mindre Skjalden bød* —

* 1577 forlod *Torquato Tasso* Ferrara og gik ud som
Tigger. 1777 flyttedes *Johannes Ewald* fra Søbækshus
til København.

Om ham, hvis Digtning lued
Jerusalem til Ære, —
der ej fik Lov at bære
sin Krands paa Kapitol:
før han sin Krone skued,
neddalede hans Sol.

Trehundredaarets Bølge
ej tog hans Eftermæle
og mellem store Sjæle
han nævnes end paa Jord.
Med Sydens Ild i Følge
hans Digtning gik mod Nord.

Hin Ordets store Lærer,
hvis Ildhu ved Mirakler
har frelst de tusind Stakler
fra Synd og dybest Ve, —
hans Værk Ferrara ærer
i Marmorstøttens Sne.

Som Danmarks Mester Ole
»Excelsior« var ham Maalet,
indtil paa Kjætterbaalet
hans dyre Liv blev brændt:
— Dit Navn, *Savonarola*,
i Stjernerne er tændt!

Og »Adam Homos« Mester,
med Stanzer og Terzetter,
med Alma, hvis Sonetter
vi hædret har og rost: —
hans Rhythmes Genius fæster
dog Bo hos *Ariost*.

Derfor fra Esroms Bølger
og Marmorhavens Stilhed,
og fra den lyse Mildhed,
som Fredensborg beboer —
derfra en Hilsen følger
ned til Italiens Jord.

Thi blev i Sind vi tunge,
blev kolde vi og arme,
vi længtes efter Varme
og Lavrens grønne Blad, —
Italiens evig unge
og Kunstens Hovedstad.

Det Land, som Maal er blevet
for Skjønhedslængsers Veje;
det Land, som fik i Eje
Magnetens sære Magt.
Hil Dig! — har Digteren skrevet!
Hil Dig! — har Kunsten sagt!

Af Danske skal det æres
i Thorvaldsens Sale,
hvor sjælfuldt høres tale
den hvide Marmorsten —
hvor Oldtidssproget læres
i »Nordens Athen«.

Ferrara! lyse Stjerne
ved Padus' høje Vande!
Du sender over Lande
dit minderige Skjær: —
men husk, at Du skal værne
det Adelsskjold, Du bær!

Din Fremtid, den bør evne
at straalet som dit Rygte:
at Kunst og Viden søgte
og fandt hos Dig et Ly —
saa vil *Europa* nævne
din Virken og dit Ry.

FERRARA! Dig jeg hylder
og dine Læresale!
Læg Klang i Folkets Tale
og præg Du Slægtens Kaar
— og din *Højskole* fylder
med Hæder Tusind Aar!

EJ PAA ET KONGELIGT DOMÆNE —

Ej paa et kongeligt Domæne
min Bolig er af Grunden stegen.
Min Hytte rejstes paa en Plæne,
men Byggegrunden er min egen.

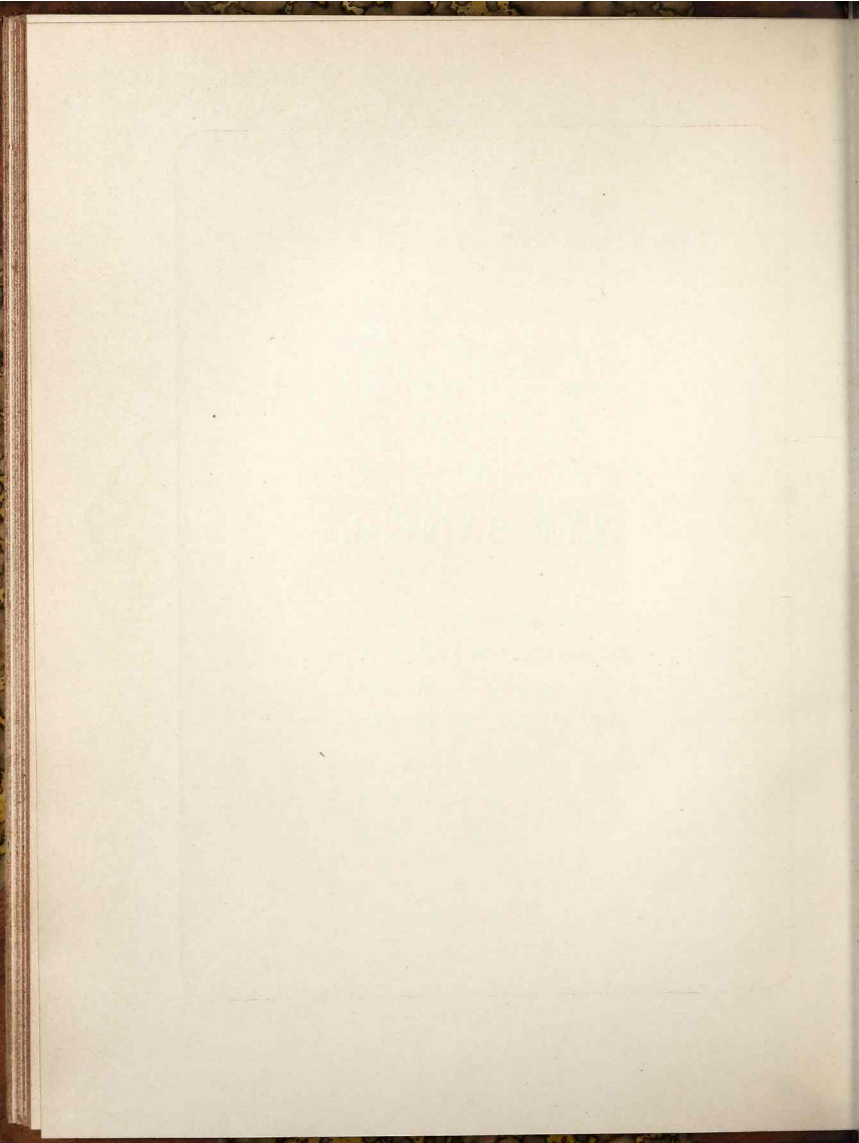
Ved Vindvet dufter Havens Rose,
for Øje har jeg dybe Skove —
og Udsigt over Mark og Mose
til flinke Hænder, travle Plove.

Og Harmoni jeg har tilhuse,
og Solen spiller i min Rude;
om Hytten alle Vinde suse:
Min Lærer, *Livet*, boer derude!

Jeg lyser ej med Andres Kjerte,
min Sjæl, den har sin egen Lue.
— — O, gik min Sang Dig ret til Hjerte:
velkommen i min Dagligstue!

II.
NYE SANGE.

JENS CHRISTIAN HOSTRUP.

Ved en Mindefest, 18. Februar 1893.

Hans Saga naaer fra Studentens Bord
til Bondens Stue paa Hedens Jord;
fra et Bedehus ved en Kæmpehøj
til Slottets glimrende Kirkefløj;
fra den danske Scene, han rejste paany,
til hint sildige Aandsglint i Skolen ved Ry.
[Med en Krands til hans Kiste.]

Fra et Vidunder-Land, med et straalende Slot
og med Flag over Tinderne hejst —
det velsignede Land, med al Skjønhed til Drot:
ud fra *det* er i Verden vi rejst.

Og det Land har Forjættelsens Mærke og Med,
har al Fylde til Menneskers Sind.

— Det er »Fodrejsens dybeste Hemmelighed«:
at vi altid skal *længes* derind!

Thi den alfare Vej, den vil saare vor Fod,
og hver Byrde vil bøje vor Ryg, —
og den nagende Tvivl, den vil tære vort Mod,
den vil knuse os under sit Tryk.

Og i Middagens Hede, i Arbejdets Ægt,
da vil sløves vor Senerves Kraft, —
da fornægtes hint Land af en vildfaren Slægt,
der dog Foraars-Besøget *har havt!*

Og naar Dagen saa lukker sin lyse Portal,
og vort Liv har sin Gjerning fuldbragt, —
og naar Dampværkets Pibe gi'er Aftensignal,
og vi løses skal af fra vor Vagt, —

Se, da har for de Mange sig muret et Skjel
mellem dem og Foryngelsens Land:
— Slaar det graanende Sind først sin Ungdom ihjel,
bli'er Guds Verden kun — Ørkenens Sand!

— Men hin Sanger bevared paa Ungdommen Tro,
og dens Liv blev ham aldrig for smaat:
Der var *mer* end en syvfarvet Regnbuebro
fra hans Aften til Morgenens Slot!

Om hans Digtning i *Rang* naaede videste Glands —
lad det være de Lærdes Problem.

Men den *evige Ungdom* — se den var just *hans*, —
og *den* trodser al Rang, alt System!

Og for *den* blev han Danmarks mest sjælfulde
Tolk;

thi den leved og døde han i!

Derfor elskes hans Digtning af hele det Folk,
der har Sands for sit Livs Poesi.

ALFAR EN VEJ
SIG TRINDTOM JORDEN SPÆNDER —

Ved Festen for Amtsvejinspektør Christian Kidde,
20. April 1893.

Alfar en Vej sig trindtom Jorden spænder
— sælsomt den snoes —.

Hvor den har Udspring, hvor dens Spor, de ender,
Ingen betroes!

Slægter den førte gennem Ørknens Sande,
brød gennem Vildnis dunkle Skoves Ro.

— Over Dødens Vande
slog den ej Bro.

Det er hin Vej, som fører til vor Lykke,
høj eller lav.

Karrigt tilmaales os dens længste Stykke:
Vugge til Grav!

— Mens Karavanen Dag for Dag bestjæles,
skjænkes, som Løn for Vilje og Bedrift,
 Hver sit Eftermæles
 brogede Skrift.

Du, som har set vort Sekels Morgenstrime
 lyse til Dag, —
snart vil Du høre, at dets Aftentime
 falder til Slag.
Sølvhvide Mand! — Din Gjernings Vej vi hylde!
Se paa dens Linje: — Øjet blinker vaadt!
 Dig din Aftens Fylde
 skjænke alt Godt!

Dybt har Du ristet med en Hædersrune
 Livshvervets Brev.
Alvor og Troskab, Vittighed og Lune —
 deri Du skrev!
Jævnes de Veje, som dit Værk tilhører,
der er et Spor — det, véd vi, glemmes ej —
 dér Du gik som Fører:
 Arbejdets Vej!

Dagen, der hælder, af sit Solfald glødes
vide om Land:

Med Dig vor *Tak* for Dagens Virken mødes,
og den er sand!

— Held for dit Hjem — det trives, og det plejes!

Barneøjets Stjerner spille Dig imod, --

være dine Vejes

Lys for din Fod!

DAGENS EPISTEL.

Ved Boghandler-Medhjælper-Foreningens 10 Aars Stiftelses-
fest, 4. Juni 1893.

Hver Dag, som hæver højt sin stolte Pande,
har en Forjættelse til Slægtens Gavn:

Som Himlen laaner Farve Havets Vande,
saa skal vor Gjerning laane Dagen Navn!
Selv har den i sin Favn, trods Lysets Fylde,
kun Muligheder i et vældigt Rum:

Det Dagværk, Aftensolen skal forgylde,
har Slægtens Virken til sin Hovedsum.

For denne Virken skal vor Vilje tændes —
og den skal prises i et Ungdomssprog,
ej mindst idag, da af Skjærsommer vendes
et Blad, det første, i vor Sagabog!

Har Tiden prøvet os — og blev vi stærke,
har vi forenet det, som skiltes ad, —
lad Bladet vendes da, — men giv til Mærke
det Mindets dufterige Rosenblad!

Og lad en Fremtid af den Fortid bæres,
som Hundreds Kraft os gav til Fundament!
Er Maalet fjernt — skal end der Meget læres:
tilsidst vi, stykkevis, det faar erkjendt.
Og er det rigt, det Værk, som vi skal øve,
saa øv det, før vor Sommer er forbi, —
og vi skal stilles ind til Afgangsprøve
og lægges i det store Vinterhi!

Ej blot for dem paa Videnskabs Terrasser
vi her fik Tjenerskikkelse og Kaar;
men for de trældende, uhyre Masser
paa øde Mark — i Aandens Fattiggaard:
Dér skal vi søge med et Spejder-Øje,
og, Fod for Fod, vi skal erobre Land!
Og lære Kunsten: Lyngens Svær at pløje —
har først en aandig Gnist den sat i Brand!

Den Dag, som viger, ligner Kjølens Stribe:
den viskes ud af nye Bølgers Trav.

Saa grib den da, imens den er at gribe,
imens den straalere over Land og Hav!
— Naar for vort Samlag Bladet atter vendes
i Tidens store, end uskrevne Bog,
lad det deri af Efterslægten kjendes,
at *vi* var med i Livets Arbejdstog!

LYS OVER LANDET.

Ved Boghandlermødet i Roskilde, 1.--2. August 1893.

Dér, hvor man fordum, med Rædsel for Livet,
mødte de hylende Ulve paa Rov,
piber nu gungrende Lokomotivet,
styrrer vor Drøm i den fredlyste Skov.
Hornhinden éngang var Rudernes Glas,
Stuens Belysning kun Tørvenes Klyne:
Nu har ej blot man sin Flamme af Gas,
men en elektrisk i Syne!

Mægtige Tid! du, som fremad har stormet,
tog du ej Têten fra hver din Profet?
Hvad du gav Væxten, og hvad du har formet,
Fortidens Slægt knap i Aanden har set!

Lyset brød Vej med en straalende Fart,
øved Kulturens og Kunstens Mirakler;
men i dets Fremfærd vort Arbejd har Part —
thi vi har baaret dets Fakler!

Klarned det op for hver Fattig i Aanden
— dem, hvem det himmelske Lys er beredt, —
voxte hans Kløgt, der paa Ploven har Haanden,
deres, der Forskningens Dybder har set, —
tændtes der Glød bag en lerklinet Væg:
Mangen skal hyldes som Leder og Lærer!
— Spredtes der Kundskab fra Lærd og til Læg,
huskes skal Faklernes Bærer!

Lys saa den Gamle, mismodig ved Staven,
lys for hver Ungdom, med Gjæring og Mod!
Lys I dem fra A. B. C'en til Graven:
led dem, hvor Vejen er Mennesker god!
Lær dem at læse i hvert Meteor
Stjernernes Skrift — ikke Digt eller Fabel! —
Rejs dem en Stige til Himlen fra Jord, —
intet Forvirringens Babel!

Gribes i Flugten kan Menneskers Stemme,
holdes i Live, naar længst vi er Muld:
Saadan den kommende Slægt skal fornemme
Spor af vort Arbejd for Nutidens Kuld!
— Fik saa i Danmark hver enkelt Person
Præget af Aandens Erobring, og Viden, —
da har vi grundlagt en Reformation,
der skal staa Luthers ved Siden.

MORGENSTROFER.

Ved Dansk Skoleforenings Møde i Vejle, 15. August 1893.

Den Morgensang, som Slægtens Vise sjunge,
den lægges skal paa hver en Barnetunge:
Den Sang er alle Fugles,
som Skaberen gav Røst;
den Sang er Solens Kugles,
hvis Brand er tændt i Øst:
Kjøb din Tid, mens den er at købe!
Flygter den — aldrig ind i den løbe
Støvets Børn.

Vi, som i Skolen regnes til de Gamle,
paa mer end Børnevis endnu vi famle.
Men skal hos os det kjendes,
vi øved Mandsbedrift,
maa vore Viljer brændes
af Dagens Flammeskrift:

Øret op: Morgnens Klokke ringer!
Øjet op: se paa brede Vinger
Lysets Ørn!

Dén hilser vi med kongelige Navne,
den er os mer end alle Nattens Ravne; —
den rejser vi et Alter
i Dagens Kirkekor:
Dér signes Skrud og Pjalter
med samme høje Ord:
Find dig selv, naar du er alene!
Kjend din Plads paa den store Scene
her paa Jord!

Da, mens du øjner Middagssolen stige,
du øjner Dagens Arvelod tillige!
Da skjærmer du det Ungsind,
der varer Livet ud, —
og slaar ihjel det Tungsind,
»Bror Letsind« tog til Brud.
Morgnens Krav! brus i tusind Stemmer,
saa din Vej Dag for Dag vi nemmer
helt at gaal!

— Den Aftensang, som alle Vise sjunge,
den nemmer aldrig nogen Barnetunge:
den Sang, som Dødens Ugle
har laant sin hæse Røst, —
den Sang om Solens Kugle,
udbrændt forlængst i Øst:
Husk den Text, mens du end har Kræfter!
Brug din Dag — den, som følger efter,
Ingen saa'!

ARNEFREDENS LAND.

Bryllupsvis, 19. August 1893.

Det anes af vor Tanke:

Bag Horisontens Rand,
der ligger solbeskinnet
vor Ungdoms drømte Land.
Og alle Slægters Higen,
midt under Nød og Strid,
som Længslers Karavane,
den drog mod Landet did.

De Tusind greb til Staven —
og hastet uden Fred:
De Tusind naaed Graven,
men — aldrig Landets Bred.

Det blev en Ørkenvandring,
der graaned Manges Sind:
de gennem Lykkens skjøre Glar
kun saa' i Landet ind.

— Det kjendes af vor Tanke:
det Land er endnu til —
og dette kan vi finde,
naar vi kun selv det vil!
Men al vort Hjertes Varme
skal sættes ind derpaa —
og al vor Manddomsvilje,
hvis vi skal Landet naa:

Det Land, hvor Arnefreden
har ud sit Scepter strakt,
det Land, som Kjærligheden
har Diktaturet bragt,
det Land, som Barneøjet gav
det rigeste af Sprog —
som skrevet fik af milde Ord
sin store Sagabog.

Saa tag fra Brudeskamlen med
 en Livets Rejsesang —
og husk dens bløde Tonefald
 i Trædemøllens Gang!
Stræk Haanden ud mod Dagens Krav
 med lyst og ærligt Sind —
da gaar Jer Fremtids Arbejdsvej
 i Ungdomslandet ind!

BRYLLUP VED KALØ VIG.

19. Oktober 1893.

Sommerens Saga vi læste tilende,
vide adspredes Alt, hvad den gav Væxt;
Stormens Huroner dens Blade vil vende:
Hvad har vi lært af den brogede Text?
Hørte vi Somren ved Afskedens Færd,
den slog til Lyd med en Tale paa Tunge:
Frelser, trods Tiden, jert Menneskeværd
og holder Sjælene unge!

Du, som din Middagslinje har naaet,
modnet af Aaret, forsonet i Sind,
har ej al Ungdommens Fylde Du faaet,
naar Hun nu triner ad Dørene ind?

I hendes Følge fortroligt gaar med
fredsæle Aander, til Vagt i din Stue:
Ræk hende Haand — og de signer med Fred
Arnens og Hjerternes Lue!

Ungdomsven! Du, med Alvorets Rune,
kjendt af de Tusind, som gjæsted din Bo!
Ungdomsven, med det spillende Lune,
— det maa fordobles — nu gjælder det To!
Sindet, det lyse, paa Fremtidens Vej —
hav det for Hjerte og Vilje in mente:
da for den Dag, »som behager os ej«,
har I en Alderdoms-Rentel!

Vil saa en Fremtid Jer lære derhjemme:
Solhverv med Tiderne skifter paa Jord,
lytter paany til den trofaste Stemme —
Kjærligheds unge, bevingede Ord!
— I, der skal høre Pendulernes Slag,
følge med Viserne — ej blot i Aanden —
lær deres Prædiken: Brug du din Dag,
medens du har den paa Haanden!

Drager saa Eders Tanke paa Flugten,
bort fra Paulunet bag Højskolens Gaard,
lad den da hvile en Stund her ved Bugten,
hvor om Ruinerne Kattegat slaar;
her, hvor som Barnet hun satte sin Fod,
hvor hun blev baaret paa Hænderne bløde —
her vil I begge To stævne imod, —
Tanke og Tak holde Møde!

SØNDERJYDERNES GRUNDLOVSSANG.

Sønderjydske Forening for Vejle og Omegn, 5. Juni 1894.

Det Land, hvis Rugmark bølger
fra Sli til Koldinghus,
fra Christiernes skumle Fangetaarn
til Vesterhavets Brus;
det Land, hvis dystre Skjæbne gav
vor Tone Sorgens Klang —
det Land fik engang sunget
sin dyre Grundlovssang.

Blev Værn og Skandse jævnet,
blev Slot og Fløje brændt, —
blev Sprogets Æressøjle
af Dynamitten skjændt:

Der er dog En, som frelstes,
trods Vold og Fængselsbud,
»og hun er saa ung, og
saa yndig ser hun ud«!

Mens Døden sletted Livets Tal
ved Rejsebrev paa Brev,
de sletted Paragrafen,
som egne Hænder skrev;
de jog dem ud af Landet
og flytted selv derind,
men hende jog de aldrig ud:
Hun fylder end hvert Sind.

Og hun besjæler end hvert Værk,
som Aanden dér har skabt,
og først, naar hun fortabes,
da er alt Andet tabt.
— Syng med fra Skagens hvide Gren
til Lyksborg Skrænters Hang,
til Pris for Danmarks Smertensbarn
og for dets Grundlovssang!

Men Han, som Visen digted
 i sine Manddomsaar,
for ham har Tidens travle Uhr
 snart naaet de otti Aar.
Send ham en Tak imøde
 i Frederiks Havegang,*
mens alle Roser gløde
 paa Slesvigs tabte Vang.

Sig ham, at Sangen lever,
 hvor Gravens Valmuer gro,
den synges med af Bølgen
 om Alssunds Baadebro;
men først og sidst som Grundakkord
 den i vor Sjæl er lagt —
er med i Klokkens Bedeslag
 og Vuggegængens Takt.

* Digteren Edvard Lembcke, født 15. Juni 1815, boer nu
paa Fasangaarden i Frederiksberg Have.

Naar Sønderjylland smykkes
engang til Bryllupsfærd,
naar over Dybbøl Dannebrog
skal rødne Luftens Skjær, —
da synger Alt, hvad Danmarks er,
hin Slesvigs Grundlovssang:
»Vort Modersmaal er dejligt,
det har saa mild en Klang«.

BRYLLUPSKANTATE.

1. August 1894.

(Musik af N. Krarup Hansen.)

KOR.

Dag! du, som smykkes
med Sommerens Navne,
Dag, som al Ungdom
higer imod!
Om Værket skal lykkes,
om vel den skal havne, —
du være det straalende
Lys for dens Fod!

Dag over Dage,
høj og profetisk!
Trøstig din Viser
peger sit »Frem«.

Med et »Tilbage«
knyt du magnetisk
Baand fra de Unge,
fra Hjem og til Hjem!

Øv dem i Takken
til Hjemmet, hvis Virken
Aar efter Aar gav
Ungdommen Væxt:
Hjemmet paa Bakken,
som Møllen og Kirken
lærte til hverdags
sin Højmesstext!

RECITATION.

Hvor Snoghøj-Landevejen sin lige Snor har
spændt,
et Skolehus paa Marken af Tusind er kjendt.
Og kom man til Døren, og banked dér man paa:
knap nogen Døgnet's Time fandt den stænget
med Slaa:

I Stuen gik Fruen med den dampende Kop,
hvis Sky med Tobakkens i en Enhed gik op!
Ja, kom man, mens Solen end stod paa sin Vagt,
eller naar Dagen sine Børn til Ro havde lagt:
Her var Hjerterum — og Husrum — og Tonerne
fo'r

som en Vrimmel, der Guds Himmel bar paa
Vinger til Jord.

Og Bønder og Raader man sammen her har set
med Malere og Spillemænd og en ensom Poet;
mens de spilled, saa den undred sig, den hele
vide Egn,

saa alle Stjerner spilled med i selve Lyrens Tegn.
Fast utrolig og utallig var den brogede Stat,
med alle Uniformer, fra Jakke til Ornat.
De sang, saa det klang ud gennem Havens
Træer,

saa Mozarts Toner lærtes til en fløjtende Stær.
Om Kjørekudskens Heste havde aset sig træt,
de dansed her forbi til en Hartmannsk Menuet.
Og Orglet gik i Takt til Bratsch og Klaver;
kun Stueuhret gik forkert: en Time i et Kvarter!

Nu flyer fra denne Rede de Fugleunger ud:
En efter anden staar Ternerne som Brud;
og paa »Stolen« i Kjolen skal Sønnen snart
som Præst.

— Mon da her bliver Stilhed, hvor Tonerne
holdt Fest?

Nej, selv om i Ruiner skal lægges dette Hus,
der vil svinge, der vil klinge over Tomten et Sus,
et Ekko af Toner fra Fugl i Hæk og Lund,
fra Pigens bløde Læber, fra Vogterdrengens
Mund --

fra alle dem, I spilled ad aabne Døre ind,
og som ved aabne Hjerter I vandt med Sjæl og
Sind!

TERZET.

Den dejligste Drøm, som han drømte, var sand,
thi den gav ham sin Rigdom i Eje:
Han saa' ikke blot det forjættede Land, —
nej, ind dér blev slynget hans Veje.

Da Søvnens blege Søster, hun kyssed hans Kind,
da ham aabned den Verden sit Indre:
Som Mand og som Barn skal han rejse der-
ind —
det ses i hans Øjne, der tindre.

Men hun, som vil til Landet med ham flyve bort,
skal ham lære dets Skjønhed at nemme;
er størst hendes Tale i »Lieder ohne Wort«, —
hun har al Veltalenheds Stemme.

Og ligner end hun Stæren paa Husfløjens Gavl,
— er den Stræbsomme aarle og silde, —
ret aldrig hun hverves saa tjenestetravl,
hun bli'er dog Foryngelsens Kilde.

Og som den lange Dag er han prægtig og god
og fortjener al Menneskets Glæde:
Saa strømme hans Løn ham i Verden imod,
hvorhen han med hende maa træde!

Se, over Havegjærdet nejer Roserne ud,
— snart den hvæssede Høstle vil skjære;
men endnu Skjærsommer sig pynter som Brud:
Saa grib da al Sommerens Lære!

DANSKE LAND —

Ved Aarhus-Skanderborg Amters Mejeristforenings
Faneafsløring, 25. August 1894.

Danske Land!

Hjemmets Hjem!

med din Nytds store Sage:
vexelrig — ser vi tilbage,
trøstefuld — naar vi ser frem!
I en Kløvermark til Bugen
vader Bondens fede Ko,
medens Rugen
gyldent følger om hans Bo.

Tag vor Tak,

Fædres Jord:

vor og Lærkens lune Redel
Vi skal pløje op din Hede,
saa at Agerlandet gror, —

saa det kjendes kan, at Haandens
Værk har nye Bavner tændt,
medens Aandens
Ørn til Flugt fik Vingen spændt.

I dit Navn,
dyre Strand,
end Forjættelsen gjenlyder:
at med Mælk og Honning flyder
Bøgens gamle Fædreland.
— Men, hvad der en Slægt forjættes
i en hellig Runebog,
det forgjættes,
bli'er den paa sit Kald ej klog.

Nye Tid!

Tid, da Smaa
prøver Styrke med de Store;
Tid for gode Kræfters Spore,
Tid til høje Maal at naa!

Tid at leve og at lære,
har vi kun et aabent Blik;
Tid at ære
Grandskertrangen, som vi fik.

Travle Tid!

Kappestrid
først og sidst din Færd har præget:
var du før i Sang bevæget, —
dig bevæger nu al Flid.
I Maskine-Stempelslaget
præker du for hver en Egn, —
og i Flaget
signer os dit Billedtegn!

Fanedug! —

Folkets *Tro*
ejer Lykkens Kløver inde;
Lær vor *Viden* det at finde,
lad af det en Fremtid gro!

Vaj for os til Styrkeprøve; —
vær vor Gjernings Æresvagt, —
saa vi øve
Dagens Værk med dig i Pagt!

I MÆND, SOM LYS VIL TÆNDE

i Borgestuen her,
o, lader Lyset brænde,
saa det er Ilden værd!

(N. F. S. Grundtvig.)

Askov Folkehøjskole, 8. September 1894.

Pris i en Højsang Dagen, som vi naaede:

Lyset, som blev! —

grunder vi end paa Rune over Gaade,

Skaberen skrev:

Verdner og Sole i en Lufthavsbanes

svimlende Rum — ufattelig af os —

Tiders Karavanes

Fremgang tiltrods!

Men kan end ej vi Himles Himle maale,

dér sætte Spor, —

det gav vi Svar: »Hvorledes Solens Straale

fanges paa Jord?

— Polernes Snemark, Oldtidsisens Leje,
hidtil for Grandskerfod og -øje fri, —
 dér vor Kjøl brød Veje,
 pløjed vor Ski.

Blæsten, som pisker Skyerne i Skarer,
 Havet i Skum,
paa hvert »Hvorfra?« og hvert »Hvorhen du
 farer?«

altid var stum.

Fordum dens Kraft kun Møllers og kun Skibes
Fangarme tog og mønted ud parat —
 nu til Gjem den gribes
 af Kratostat.

Lærer vi aldrig os fra Død at frelse,
 — vis er dens Favn! —
ødes vort Værk og brydes ned vor Helse,
 glemmes vort Navn:

Dog om Aartusind kan vor Stemme lyde,
som den fik Klang i de Henfarnes Tog —
 Fremtidsslægter fryde
 sig ved vort Sprog!

— Forskningens Mænd i Videnskabens Kamres
hellige Ro!

Spred eders Fund til dem i Dampens Hamres
sodede Bol

Ildn deres Hu, der Markens Furer pløje,
saa deres Aand fra Slægt til Slægt fornyes!

— Straal du dem i Øje,
himmelske Lys!

Og naar saa Solens Ild og Blæstens Horde
lyder vort Bud,

da skal det tusindfoldigt opfyldt vorde,
Løftet fra Gud:

At med en Grandskeraand vi skal regere
Himlenes Fugle, Fiskene i Hav, —
og, skjøndt Slagne, bære
Sejer til vor Grav!

REJSESANG.

23. September 1894.

Ud vi rejser, naar vor Dag oprinder,
imens Østen staar i gyldent Blod;
ud med Rosens Blus paa vore Kinder.
ud med Drøm og Haab i Overflod; —
rejser ud med Skibe og med Skinner,
ud, som Karavanen Fod for Fod;
rejser bort — ej bort fra vore Minder, —
hvilket Maal vi haster end imod.

Hjem vi rejser, naar vor Aften spænder
ud sin dunkle Vinge over Jord,
og naar Sirius Glødelyset tænder,
medens Bedeklokkens Slag faar Ord; —
naar vort Øje sig mod Muldet vender
for at se den sidste Blomsterflor, —
for at se, at alle Veje sender
dog til Kirkegaarden Sidespor.

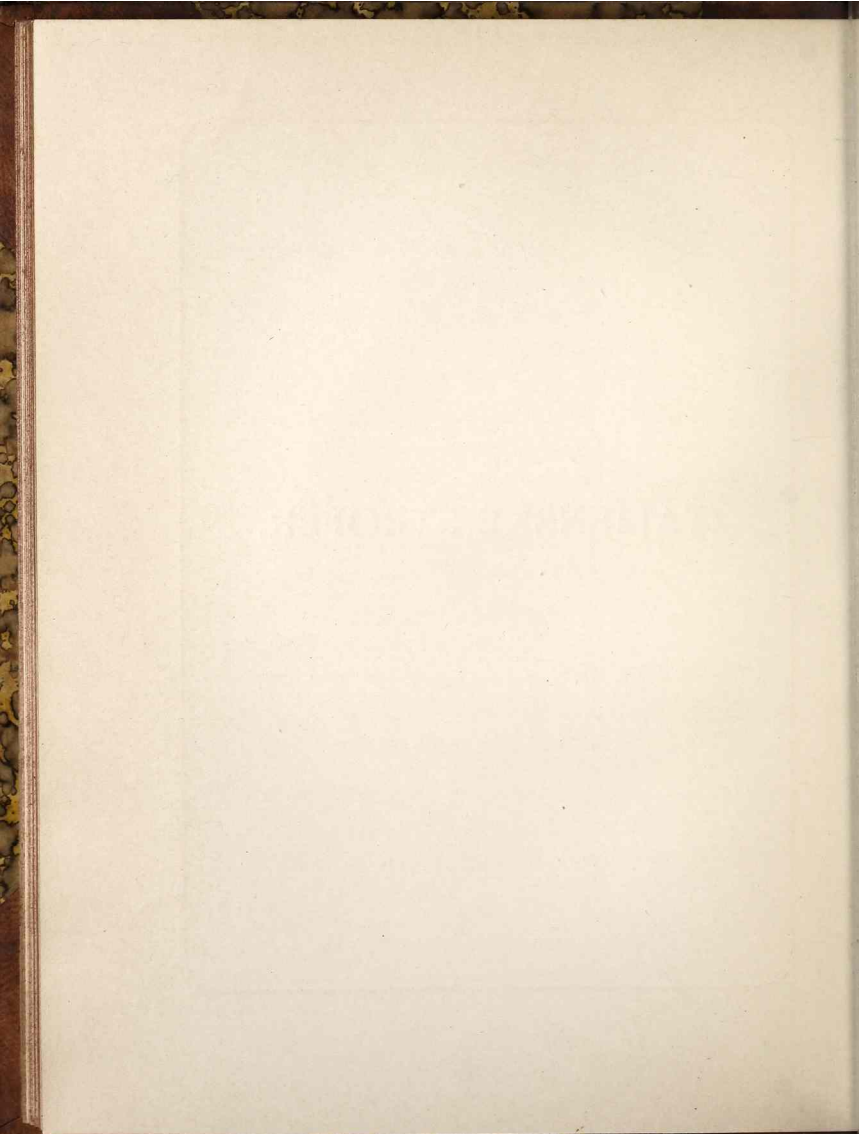
Om vor Rejse under Dagens Flamme
varer længe eller varer kort, —
vi kun gjør den ene og den samme:
Agt da Tiden, før den flyver bort!
Vandt vi Sejre, fik vort Mod en Skramme,
syntes tidt vi, Verden tog for haardt, —
det, vi elsked, skal ej staa tilskamme,
har vi højnet Maalet, som blev vort!

Medens Efterhøstens Soleskive
lyser Freden over Vejle Fjord,
staar paa Skillevejen: vi, som blive,
Du, hvis Fodtrin længer gaar mod Nord.
Men i Rejsebogen tør Du skrive
— som vort Hjerteslag — de milde Ord:
Dig vor Tak vi med paa Rejsen give
for vort Møde paa den lyse Jord!

III.

ITALIENSKE STROFER.

SONETTER.

I.

Tilegnelse.

[Til Karl Schönberg, i et Expl. af »Arbejdets Ære«.]

Du helt fik Øre for hint Digter-Kor,
det stolteste, vort Folk og Land beundred, —
der vaktes, da det nittende Aarhundred
fandt ved Aladdinslampen nye Spor.

Du grandsket har med Aand de Varsels-Ord,
der lød fra Kæmpe-Skjalden, graa af Dage, —
ham, der har tegnet Slægtens store Sage
og »Kæmpelivets Undergang i Nord.«

Og, som Du skatter ham, mer end de Mange,
den Seer, »Hælvten Skjald og Hælvten Bogorm«,
saa grandt Du kjender Seklets Digter-Ring.

Tør jeg Dig bringe mine Arbejds-Sange?
— Jeg tror, de leve skal i mer end Bogform;
thi de har Livet selv til Kildespring.

II.

Erklæring.

Vel har jeg vugget mig i Drømmens Rige,
i lyse Egne har min Aand mig baaret,
og var jeg træt, og var min Fod end saaret,
jeg følte Trangen dog til op at stige.

Men kald mig ej Fantast! — Det vil jeg sige:
trods al den Jubel, som min Sjæl har daaret, —
en Drømmens Verden har jeg ej mig kaaret:
Jeg vil mit eget Væsen ikke svige.

Thi tro dog ej, naar jeg min Cither stemmer,
og Sangens Rhytmer bruser i min Stue,
og Øjeblikkets Genier om mig svæver —

At jeg mit Selv, mit Hjertes Valgsprog glemmer:
Forgjæt ej Livet over Drømmens Lue!
Til Arbejd med din Aand og dine Næver!

III.

Med et Rosentræ til en ung Piges Grav.

Det lære skal hver Dødelig at stave,
det er den Lektie, hvormed der begyndes —
hin store Dom, der Slægt for Slægt forkyndes:
Vi har et fælles Maal: de tusind Grave!

Tør Rosen leve da i Dødens Have,
imedens vore Ungdomsrækker tyndes,
imens her kæmpes, lides og her syndes,
og Jordens Moderskjød os faar som Gave?

Ja, trods al Jordens Lidelse og Sorg,
der er en Røst, som raaber os imøde
fra Morgentimen til den sene Dag:

»Hvad her vi elske, ejes kun paa Borg«!
Og vil du hædre dine kjære Døde,
da tag Parti for Livet og dets Sag!

IV.

Til Fru Orpheline Olsen.

Spil, så stenen spruder gnister,
spil, så dyrehammen brister!

Henrik Ibsen.

Ja, spil for dem, hvem Tonens Kunst kan røre:
Skjøndt ældst, den ung er under alle Sole!
— Jeg har en Saga læst i Livets Skole;
profetisk lyder den. De skal den høre.

Engang Kulturen vil sit Løb fuldføre,
saasandt vi paa dens Bærere tør stole:
Da mødes de i Bluse, de i Kjole —
de Fattige, de Mange da faar Øre!

Er jeg som Sanger end »en Mand fra Ploven«,
hvem Dagens Gjerning vel er mer end Sangen
og Livet selv mer end al Kunst paa Jord —

Idag min Røst et Ekko faar i Skoven:
Min Frue! De, som nærer Skjønhedstrangen,
Dem bygges en Sonet af Takkens Ord!

V.

Vejle.

Som Rosenknoppen, der i Mosset boer,
saa Vejle ses fra Nørreskovens Flanke,
mens Skyttehuset titter, som i Tanke,
halvt skjult, fra Odden over Vejle Fjord.

Fra Munkebjerg, hvor vild selv Taxen gror,
søg Tyrsbæk-Slottet, med Alleer ranke;
søg Fakkegrav, højt hævet paa sin Banke,
og Rosenvold med alle Rosers Flor.

Men gæsted Sletten du i Vejledalen,
en Fjeldnatur i Grejs, langs Dampens Hjulvej, —
gjæst ogsaa Jelling: læs dets Runesprog!

Ved Randbøl ud du naaer til selve Ahlen.
Og fandt til Slut du Lille Grundet Hulvej, —
du bladet har i Vejles Skjønheitsbog.

VI.

Jeg bringer Dig en duftende Buket.

[Med Ludvig Bødchers Digte.]

Jeg bringer Dig en duftende Buket:
den som Symbol dit Skrivebord vil smykke,
med Væxter fra Orangelundens Skygge,
med Roser fra vort Hjemlands Haveplet.

Jeg vikler om den sirligt en Sonet,
saa rig, min Evne den formaar at bygge, —
og mine Ønsker for din Fremtidslykke
er lagt i Rosens fine Aandedræt.

Min kjære Ven! jeg raader Dig det Bedste:
Mens Tidens Aar og Alvor vil Dig tynge,
mens furet bli'er din Pande og din Kind —

Tag denne lyse Jord til Fodefæste,
lad Dag for Dag Dig Livets Sol forynge,
som den forynget har hin Digtets Sind!

VII.

Stilhed.

Jeg sidder her, fordybet i min Lykke:
Der er kun En, kun En, paa hvem jeg tænker.
Til denne Ene jeg min Higen lænker:
Hun er mit eget og min Stues Smykke!

Til hende en Sonet jeg her vil bygge,
til hende jeg mit Liv, min Digtning skjænker;
mit Selv jeg dybt i hendes Væsen sænker —
er hun mig nær, da har jeg Fred og Hygge.

Og naar idag hun kommer mig imøde
og lægger bly sig ind i mine Arme,
da skal min Lykkes Sprog faa Klang herinde:

»Jeg elsker Dig, jeg elsker Dig, Du Søde!
jeg elsker Dig af al mit Hjertes Varme —
ja, højere idag end nogensinde!«

VIII.

Fattigbørns Veninde.

[Med Per Hasselbergs Statuette »Sneklocken«.]

Naar Luften bølger under Lærkesange,
og naar Naturen bøder paa hvert Savn
med al den Yppighed, vor Jord gav Navn, —
da er der Rigdom nok til mer end Mange.

Men knuger Frosten os i Uger lange,
mens Nøden sender ud sin sultne Ravn,
da lukker Moder Jorden stum sin Favn,
og Hjerterum bli'er kolde tidt og trange.

— Mens under Vexel spindes Tidens Rokke,
jeg véd dog En, hvis Hjerte aldrig svigter,
hvis Haand er aaben, og hvis Dør ej lukket —

Hun lydhør er, som selve Sneens Klokke;
og møder jeg idag som hendes Digter,
gi'er Barnehjerters Tak min Tanke Flugt.

IX.

Et Digt med Bølgerne.

Tilfældigt er det, hvor mit Digt skal strande,
— afhængigt af den lunefulde Vind; —
tilfældigt, om det træffer paa et Sind,
hvor mine Tanker fredes, naar de lande.

Er ikke Livets Gang som disse Vande,
hvis Bølger vælter sig mod Skibet ind:
Saa væltes Skjæbnen mod os, kold og blind,
tilfældig tidt, — vi Mennesker maa sande.

Er det tilfældigt, hvor mit Digt skal lande?
tilfældigt, om mig Lykken ta'er ved Haand?
tilfældigt, hvor min Grav jeg faar i Verden?

Med aabent Mod jeg hæve vil min Pande:
Jeg véd, at Stjernen gaar i Ledebaand!
Jeg tror, der er en Lov for Slægtens Færden!

X.

Poul Martin Møller.

21. Marts 1894.

Ja — havde han kun skrevet denne Sang:
om »Danas Have«, hvori Roser gløde —
den vilde frelst ham fra en Plads blandt Døde
og givet blandt de Levende ham Rang.

Naar nu et Spild af Ord — af Kling og Klang —
slaar virkelighedsløse os imøde,
da søg til En, hvis Digt fik Rod og Grøde
i Hjemmets Jord, hvor Dybets Aarer sprang!

Da, søg til Ham, hin »vidtforrejte Mand«,
hvis Ord og hvis Person var Et og Samme:
helt Vederhæftig — skjønt en halv Vulkan!

Lær ham at kjende: sjælesund og sand, —
og lige dansk: i Læ af Bøgens Stamme —
paa Fjeldet — paa det store Ocean!

TIL CHRISTIAN RICHARDT,

da han laa syg paa Kommunehospitalet, 25 Maj 1892.

[Trochæiske Ottaver.]

Du, som viet har de grønne Lunde
Digterbønnens aabne Poesi:
den, at skygge kjærligt, om Du kunde,
hver en Saaret, som gik Dig forbi —
maa Du læges for din dybe Vunde!
maa Du føle Dig som Fuglen fri,
naar den synger ung om unge Sole
nu, mens Bøgen faar sin nye Kjole!

Ædle Sanger! elsket som højbaaren,
tro Dig aldrig af dit Folk forglemt!
Du, med Barnesmilet gennem Taaren,

med et Alvorsdyb i Sjælen gjemt!
Maa fornyes dit Ungdomsblod i Aaren:
Vid og Lune gennem mandig Skjemt!
Hør, vi kalder Dig med Hjertets Navne;
Du er den, som Alle nødigst savne!

Dengang Danmark var »i Nød og Fare«,
Slesvig tabtes — Lykken gik paa Hæld —
blev din Digtning Folkets Trøstens Væld —
en Foryngelse, som sent skal vare!
Helt erkjendes skal til Dig vor Gjæld;
halvt vor Kjærlighed kun den kan klare.
— Fandt vi end for Digtergjælden Raad:
Mennesket er mer end al dets Daad!

Har jeg Røst kun til en Arbejdssang,
medens Mængdens travle Stemmer larme,
og mig griber Døgnets Fangearme, —
dog til Dig mig driver Hjertets Trang:
Tag mod disse Strofers jævne Klang
som det Bedste af min Sjælevarme!
— Glipper Kunsten, kan ej Ord Dig kvæge,
Han vil gjæste Dig — hin store Læge —

Rejse Dig — mens Vaarens Fugle synge —
karsk og sjælesund som aldrig før,
saa din Sang Nationen skal forynge:
Dig og den skal aabnes hver en Dør!
— Alt hvad Herligt, Du i Rim kan slynge:
Lyst og Alvor — mødes med Honnør!
Mød saa — graanet — os, med unge Kræfter!
Tak til Nu — og Tak for Alt herefter!

EN SANG OM LØVFALDET.

[Siciliana.]

Den lyse Sommer har Farvellet sukket;
snart Storm-Herolden i Trompet vil støde
og højt forkynde: Paradis er lukket!
En Vinterørken gaar vor Fod imøde!
— Men har den sidste Rose end vi plukket,
og ser Naturens Farvespil kun gløde
i rød-gult Løv, som Ormene har stukket —
vi jubler dog: der rejses Liv af Døde!

Og jeg, som gruer for den stille Uge,
naar Jordens Lyst skal hvile med dens Kummer,
naar mine Kræfter jeg ej mer kan bruge,
naar de skal sættes udenfor hvert Nummer,

og kun om Gravens Ziffer man vil luge,
mens Orme kun forstyrre vil min Slummer, —
selv jeg, der véd, hvor Dødens Arm kan knuge,
jeg har en Lovsangsrøst, der ej forstummer:

Du lyse Sol, som i mit Øje luer,
du store Dag, som af hin Sol forynges,
du tabte Skjønhed, som paany jeg skuer,
til dig, til dig skal al min Attraa klynges!
Og gaar jeg mellem alle Graves Tuer,
da ser jeg — medens Lig paa Lig der dynges —
en Livsens Vælde under Regnbrobuer:
den skal tilbedes, æres og besynges!

11. AUGUST 1892.

[Spenserstrofer til min Hustru.]

Jeg kaldte Dig min Haves Tusindfryd;
jeg sang om det, Du éngang skulde blive.
Idag min Tone har en Takkens Lyd —
en Kjærlighedens Lov jeg vil Dig skrive.
Dig vil jeg ære, mens jeg er ilive
og hylde Dig for hvad Du alt har bragt:
Du gav mig mer, end Nogen kunde give —
hin Kjærlighedens store, stille Magt,
som Dag for Dag mig følger paa min Arbejdsvagt.

Snart er min fejre Ungdom en Ruin:
jeg ser med Vemod Aarene henglide.
Men at jeg var og er og bliver Din,
det skal, det skal Du dog for Alvor vide.

Og sidder tankefuldt jeg ved din Side
og grunder paa det Liv, som nu er vort,
og paa det Viserpar, jeg ser at skride —
da véd jeg: flygter end vor Ungdom bort,
Guds store Jord er ej en Verden, Sort i Sort!

Saa lad den mærkes i din lyse Sang,
den Skjønhed, der kan Sjæl og Sands beruse:
Hør den i tusind Fuglestrubers Klang,
i alle Skove, der om Fjorden suse!
— Mod det forstumme maa en Digters Muse. —
Naar saa Du smiler mig i Øjet ind,
da véd jeg, Fredens Aand vi har tilhuse,
da klapper jeg din Drengs saa fine Kind —
og bliver Barn med ham i Stemning og i Sind.

Jeg kaldte Dig min Haves Tusindfryd, —
og »rosenduftberuste Nattergale«
gav Verset Flugt og gav min Tone Lyd.
— Nu er der Mandens Alvor i min Tale:

Jeg tror, at Himlen ned til Jord kan dale,
at selv hvert fattigt Hjem kan blive rigt.
— Men skal vor egen Lykkes Flor jeg male,
og skal jeg bringe Dig et Æres-Digt, —
det bli'er min Rhythmes Takt: at øve Dagens Pligt!

MISSIONSPRÆDIKEN.

[Sestine.]

Hør, Dampen messer i hver Skorstenspibe,
hør, Uhret præker det i Pendelgangen:
Køb Tiden, mens belejligt den kan købes!
Den Dag idag, den er det, du skal gribe!
Saa grib den, før den synger Svanesangen:
— Af Ingens Fod »Imorgen« ind kan løbes!

»Idag« er Maalet, hvortil der skal løbes:
»Idag« Signalet i hver Dampens Pibe;
»Idag« som Højsang overtoner Sangen;
»Idag« er Uhrets Takt i Pendelgangen!
Og vil i Flugten ej »Idag« du gribe,
af dig den aldrig, aldrig mer kan købes!

Imorgen af de Tusinde vil kjøbes,
og til imorgen stadig Maal der løbes:
Den Fugl paa Taget, den vil Mange gribe;
men, naar til Morgenvagten Fløjter pibe,
naar Uhret travlt dig viser Tidegangen, —
kun Fuglen i din Haand kan synge Sangen!

Men altfor Mange ændser aldrig Sangen,
den store Sang om Tiden, der skal kjøbes,
og altfor Mange ændser aldrig Gangen
af Timen, mens til alskens Maal der løbes.
Nej, væk dem op! Lad alle Fløjter pibe:
den Dag idag, den er det, du skal gribe!

Og kan din Sands, din Vilje ej begribe
den intensive Klang i Morgensangen, —
ej Dagens Præst, foruden Kravepibe, —
og fatter ej du helt: Idag skal kjøbes,
thi ellers bort fra Maal og Vej der løbes: —
da gaar mod Død, mod Intethed du Gangen!

Men fanger du din Dag ved Solopgangen,
og kan dens Straalehav din Attraa gribe, —
af ingen Dødelig forbi du løbes!
Da bli'er en Sejrsfanfare Morgensangen,
din Pande adles da af det, som kjøbes —
før Aftentogets Afgangsføjter pibe!

Er Morgensangen Vagtsignalets Pibe,
skal Tonegangen Aftenhymnen gribe:
Mens frem der løbes, da skal Sejren kjøbes!

TIL HENRIK IBSEN.

[Terziner.]

Der til mit Øre naaer en sælsom Klang,
det er, som om en Klokkes Dødning Ringen,
den lærte mig min egen Svanesang.

— Men Du, der agter Tidspendulets Svingen,
der kjender Hjertet, bævende og sært —
Du Dagens Sanger, rig og dyb som Ingen!

Du har den Livets store Kunst mig lært:
at holde ud min Post med hævet Pande,
at agte, hvad mit eget Selv er værdt.

Og blev mit Hverv det fattigste om Lande,
jeg er dog med i Arbejds-Ugens Færd
og med til Tidens Skandse at bemande.

— Jeg hilser Dig, Du med det slebne Sværd,
Du, med det skarpe Øje, altid vaagen,
Du »Enkelte« — ej lig den store Hær!

Du Norges første Mand! — dets Vagt i Taagen!

Jeg kjendte En, hin sære »Kyhlands Skjald«,
hin Bondemand i Damsgaards usle Stue,
hvis Lod var Nød, hvis Liv et stadigt Fald.

Dog mens han pløjed Gaardens magre Tue,
hans Aand, den søgte »Tankens Dyb at kløve« —
hans Aand, der ligner din med Harmens Lue!

Og mens han segned — som en bastet Løve —
og vandt kun Land paa Maanekratrets Skive,
saa vil Du sejre i din Styrkeprøve:

Din Kamp er Jordens, — dens din Sejr skal blive!

DEN SOMMERDAG
MED ROSER PAA SIT BORD —

Ved Indvielsen af en dramatisk-musikalsk Forening,
14. Marts 1893.

[Terziner.]

Den Sommerdag med Roser paa sit Bord,
med Fuglesang fra alle Skovens Grene,
med Sol og Skibe, spredt paa Vejle Fjord, —

Den Sommerdag vi agter ej at tjene
ved her at ofre den vor Kunst og Flid:
Den har sin Rigdom paa sin *egen* Scene!

Men kommer Vinter-Solehvervets Tid,
der hærjer Land og By — og Strand og Gade —
og plyndrer Skoven i den vilde Strid, —

Da vil vi trodse selv en Is-Blokade
og vise, at et Sommerliv er vort,
mens Stormen hvirvler med de visne Blade.

Ej blot til Lyst — ej blot til Tidekort —
vil Sindets lyse Sommerfugl vi jage, —
men aldrig jage Dagens Alvor bort!

— Iaften De vor Velkomsthilsen tage!
Saa *tag* vor Vilje, naar os brister Evne, —
og *giv* os Deres milde Dom tilbage!

Naar stilnet er de Krav, hver Dag kan nævne,
naar Arbejdshjulet træt er lagt i Ro,
da tør vi byde Dem til dette Stævne!

Se, Skjemt og Alvor mødes her — de To!
Vi skiller ej, hvad der bør sammen høre:
fra *Ung* til *Gammel* vil vi bygge Bro.

Men skal en Fremtid af vor Virken gro,
da skjænk os venligt Sind og villigt Øre:
Paa Deres Støtte maa det fuldt bero,
Om Vej og Tanke skal til Maalet førø!

VINTERDAGENES TEXTER.

[Ritorneller.]

Du, som de bløde Hynder har tilhuse
i hver en Nische — se paa Gadens Hjørne
staar Arbejdsmanden i sin tynde Bluse!

Du trodser Sneens Fog og Blæstens Tuden;
thi du har Somrens Plantevæxt i Stuen —
husk: Manges Flora er kun — Is paa Ruden!

Mens dine Lamper farvesløret lyse,
og Ovnens rækker ud sin Flammetunge, —
du række Haand til Staklerne, som fryse!

I øde Skove Fuglens Sang forstummer;
den mætted jo din Sjæl den lange Sommer —
mæt nu det sultne Næb med nogle Krummer!

Men mere hjælpeløs end selve Spurven,
der dog *i egen* Frihed bjerger Føden,
er det forfrosne Barn med Tiggerkurven.

Glem ikke Legemet for Snak om Aanden:
Du er paa Vej til alle Engles Sale,
hvis *her* du tog et Fattigbarn ved Haanden.

Du skal ej storme Himmelportens Fløje;
nej bliv paa Jorden — her er nok at pleje:
Lad Glæden spille i hvert Barneøjel

I pæne Taler ønskes Andre Lykken;
selv Tyendet er »med«, naar kjønt der skaales —
ja *med* — i et brøstfældigt Kammer og — et Køkken!

KANZONE.

Til min Hustru, 11. August 1894.

I Hjemmet, tavs i Stuen,
jeg lytter til Pendulet,
der taktfast stævner mig til Skriftemaalet;
thi over Middagsbuen
er rullet Solehjulet:
Snart ses kun Glødespor, hvor det har straalet.

Men slukker Dagen Baalet,
og skal det røves, det, jeg har i Eje —
og skal min Vinge stækkes
og mine Kræfter svækkes, —
jeg har dog Dag og Sol paa mine Veje,
saalænge dine Hænder mod mig rækkes!

Og derfor vil jeg synge
en Hymne, Dig til Ære,
saalænge Sangens Væld i mig har Magten;

og jeg vil mig forynge
saalænge, som Du Kjære
din Fred vil lyse over mig paa Vagten!

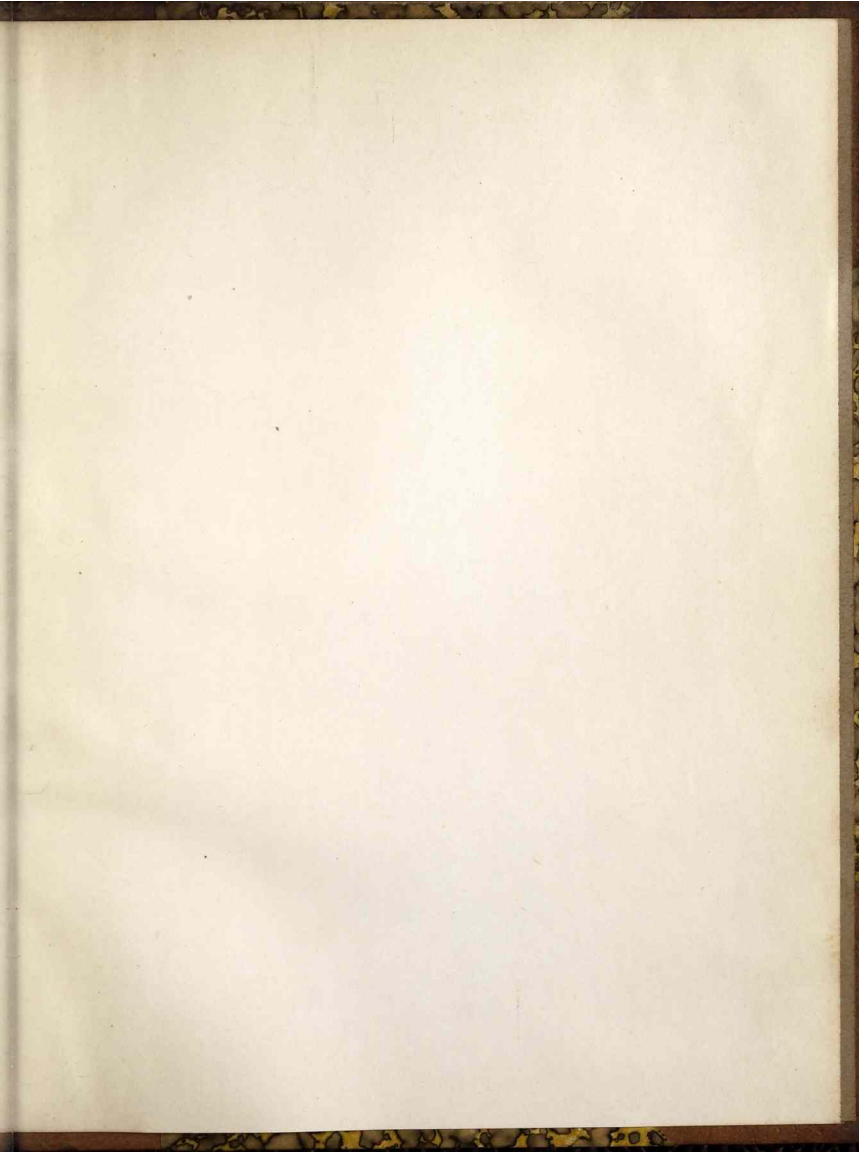
Men naar saa ud af Takten
engang min Sang, mit Hjerteslag skal tvinges:
da straalers mig i Minde,
da lyser mig i Sinde
den Fryd, hvoraf idag min Sang bevinges,
den Hjemmets Lyst, som fylder mig herinde!

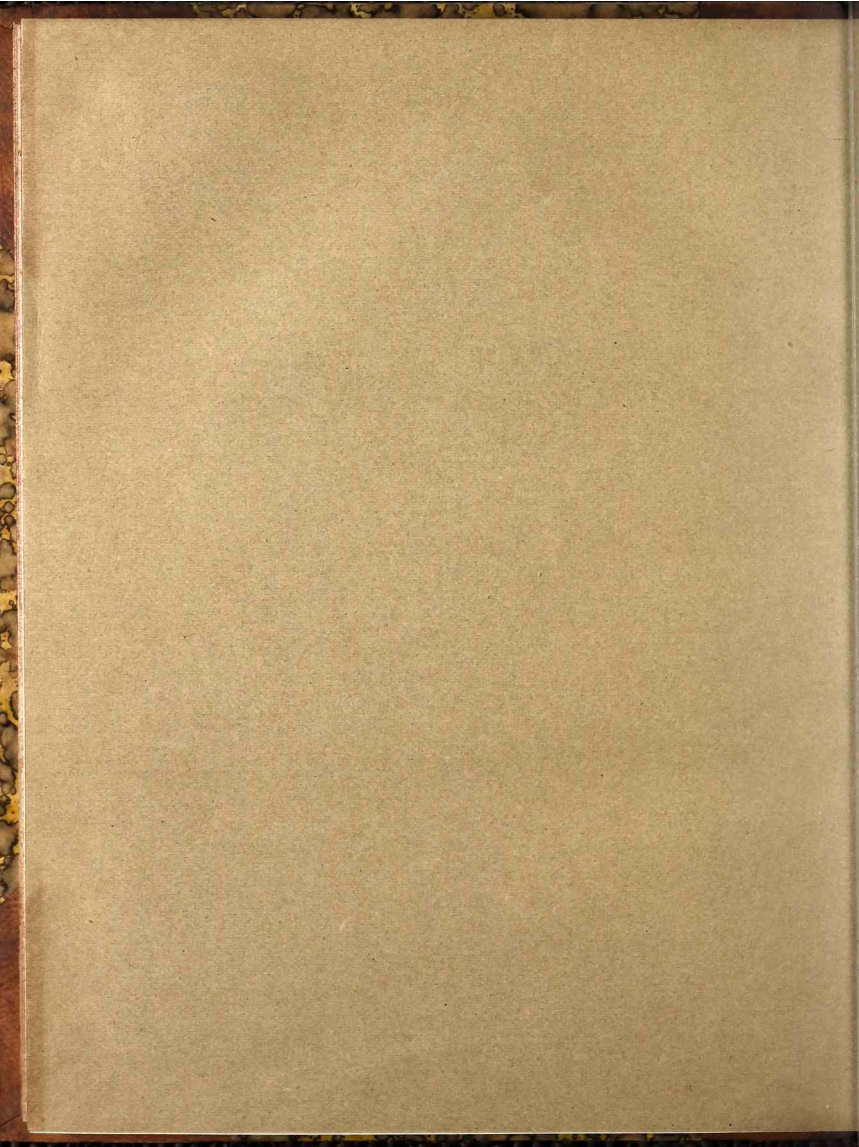
Min Stues Billedkjæde,
der slutter mig som Fange,
mens mig bevogter Roser nu og Bregner,
skal se min Manddomsglæde,
skal ildne mine Sange;
thi det er Dig, hvis Aand i Alt sig tegner:

Men alle Roser segner —
og Du og jeg gaar bort i Aftensvalen.
Naar da en sildig Time
de store Klokker kime,
da held os, hvis vi nemmed Skriftetalen, —
saa Vejen bag os bli'er en gylden Strime!

Du véd, jeg har en Gru for Rejsestunden
og for de Dage, som os ej behage.
Til Dig har Tak jeg og kun Tak paa Munden,
og vefyldt-glad igrunden
ser jeg nu fremad, — tænker jeg tilbage!

Hofhogbinder Carl Petersen's Enke.

